(*)Facultade de Ciencias da Educación

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudiantes en programas de movilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:
Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULTADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edifico Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Social

Subjects

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01501	Socio-educational intervention in childhood and adolescence in social risk situations	1st	6
O05G130V01502	Mediation in situations of conflict and violence	1st	6
O05G130V01503	Socio-cultural Animation Programs	1st	6
O05G130V01601	Introduction to professional practice	2nd	6
O05G130V01602	Internships: Practicum I	2nd	12

O05G130V01901	Evaluation of socio-educational programs	1st	6
O05G130V01902	Intervention in health and social education	1st	6
O05G130V01903	Action-research in socio-educational practice	1st	6
O05G130V01904	Consumption and cultural identity sociology	1st	6
O05G130V01905	Group dynamics and community psychosocial intervention	2nd	6
O05G130V01906	Environmental education for sustainable development	2nd	6
O05G130V01907	Inter-cultural education & education for peace	2nd	6
O05G130V01908	Gerontology and Social education	2nd	6

IDENTIFYING DATA

Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social

Subject	Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social			
Code	O05G130V01501			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Lecturers	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
E-mail	cirodicio@uvigo.es			
Web				
General description	Cando se produce algunha situación que dificulta ou inhibe o desenvolvemento integral do menor estamos falando dunha situación de risco. Normalmente estas situacións danse no mesmo contorno do menor, pero situacións estruturadas e sociopolíticas tamén inciden negativamente neste grupo de poboación. Coñecer os factores que xeran situacións de risco para a infancia e a adolescencia, os indicadores que permitan identificalos e as repercusións que estas teñan nos menores que as sufran, convírtese nun ámbito suficientemente amplo e complexo, no que o Educador Social debe intervir.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
D2	Planificación e organización
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións

D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
1.Coñecer, analizar e indagar sobre a realidade social e educativa.	A1 A2 A3	C2 C5 C14 C16 C17	D2 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D12
2.Deseñar,organizar, por en práctica e avaliar programas de intervención socio-educativa para minimizar as dificultades sociais	A2 A3 A4	C2 C5 C12 C14 C16 C17 C18	D2 D3 D5 D12
3.-Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socio-educativas e de compensación	A2 A3 A4	C2 C5 C14 C15 C17	D3 D4 D7 D8 D10 D12
4.-Favorecer o desenvolvemento comunitario e socio-educativo		C2 C5 C8 C12 C14 C17 C19	D2 D3 D4 D10 D11 D12
5.-Analizar e diagnosticar a realidade social e as dificultades sociais como base que fundamenta o desenvolvemento de accións e iniciativas socio-comunitarias e educativas	A1 A2 A3 A4	C5 C8 C12 C19	D2 D3 D4 D6 D8 D10 D11 D12
6.-Adquirir e comprender os coñecementos teóricos e os recursos instrumentais e metodolóxicos precisos para o desenvolvemento exitoso da intervención socio-educativa na infancia e adolescencia en dificultades sociais	A1 A2 A3 A4	C2 C5 C6 C8 C14 C17 C19	D2 D3 D4 D5 D8 D11 D12
7.- Formar a profesionais que actúen no ámbito da intervención socio-educativa que sexan capaces de dar resposta a realidades diversas da sociedade actual	A2 A3 A4 A5	C5 C8 C16	D2 D6 D8 D11 D12

Contidos

Topic	
1. *Conceptualización de infancia e adolescencia en dificultades sociais.	1.1. Introdución. 1.2. Benestar social e infancia. 1.3. Dificultade social na infancia. 1.4. O bo trato á infancia e a *resiliencia.

2. Concepto de *inadaptado e *desadaptado. Marxinación-prevención.	2.1. Familia, escola, relixión e poder, axentes de socialización. 2.2. Marxinación social do menor. 2.3. *Inadaptación social. 2.4. Conflito e desviación social.
3. A prevención: Intervención, metodoloxía e niveis de intervención.	3.1. Metodoloxía do proceso de intervención. 3.2. Proceso de intervención. 33. Estudo diagnóstico. 3.4. Niveis de intervención. 3.5. Marco xeral dos recursos sociais para menores e novos.
4. Modalidade de atención socio-educativa: Intervención preventiva, asistencial e *rehabilitadora.	4.1. Prevención do absentismo e o fracaso escolar. Programas de absentismo. 4.2. Educación intercultural. Educar para a igualdade: a asimilación cultural. 4.3. Acollemento familiar e adopción. 4.4. Atención residencial. 4.5. Atención a menores inmigrantes. 4.6. A *reeducación e a integración social do menor. 4.7. Medidas de reforma e *reeducación de menores.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Aprendizaxe baseado en proxectos	8	0	8
Resolución de problemas	8	0	8
Lección maxistral	22	0	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os alumnos elaborarán un proxecto relacionado cos temas a tratar na materia, coa axuda e orientación do docente.
Resolución de problemas	O docente propón algúns problemas e situacións a resolver polos estudantes coa axuda e acompañamento do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgúns dos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	**Description**
Aprendizaxe baseado en proxectos	Asesoramento individual ou grupal na aula e nas titorías co profesor.
Resolución de problemas	Asesoramento individual ou grupal na aula e nas titorías co profesor.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dun proxecto que se valorará cos criterios acordados na aula.	30	A2 A3 A5	C5 C8 C12 C14 C15 C17 C18 C19	D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12
Resolución de problemas	Resolución dos problemas propostos, que se valorarán cos criterios acordados na aula.	20	A1 A2 A3 A5	C2 C5 C6 C8 C12 C14 C15 C16 C19	D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12

Exame de preguntas obxectivas	Proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	50	A1	C2 C5 C6 C12 C14 C15	D2 D3 D5 D7

Other comments on the Evaluation

Para superar satisfactoriamente a materia recoméndase asistir ás clases. A puntuación final será a suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, debendo obterse a puntuación mínima de 5 para aprobar a materia. Así mesmo, será requisito ter aprobado tanto o exame como o resto das actividades propostas para poder sumar as puntuacións obxecto de avaliación. Aquel alumnado que por circunstancias xustificadas non poida asistir regularmente ás clases deberá comunicarllo ao profesorado durante o primeiro mes de clases. As competencias non adquiridas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. As *tutorías realizaranse no despacho situado en 2º Pavillón, baixo, despacho *nº 26. De non poder acudir a *tutorías presenciais levarán a cabo a través de *Skype previa cita.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sorribas García, M.; García López, A. y Gras Magriñá, M. (2015), **Intervención con familias y atención a menores en riesgo social**, Altamar,

Complementary Bibliography

AAVV (2010), **Educación XXI**, UNED,

Alsinet, C. y Balsells, M.A.(2011), **Infancia y adolescencia en riesgo social**, Milenio,

Balsells, M.A.; Del Arco, I. y Miñambres,A. (2009), **La infancia en situación de riesgo social y sus familias**, Ed.París,

Barudy, J. (1998), **El dolor invisible de la infancia**, Paidós,

Barudy, J. y Dantagnan, M.(2007), **Los buenos tratos a la infancia**, Gedisa,

Barundy, J. y Marqeubreucq, A.P. (2006), **Hijas e hijos de madres resilientes: traumas infantiles en situaciones extremas: violenica de género, guerra, genocidio, persecución y exilio**, Gedisa,

Benítez, M.T.; Languín, A. y Sánchez, M. (2000), **Programa de atención al niño en situación social de riesgo**, Diaz de Santos-Ayuntamiento de Madrid,

Bowlby, J. y Marquebreucq, A.P. (2006), **Una base segura: aplicaciones clínicas de una teoría del apego**, Paidós,

Brazelton, T. y Greenspan, S. (2005), **Las necesidades básicas de la infancia. Lo que cada niño o niña precisa para vivir,crecer y aprender**, Graó,

Calatayud, E.(2009), **La educación de los jóvenes: Una tarea social compartida**, Fundación Ecoem,

Cantón, J. y Cortés, M. (2003), **Guia para la evaluación del abuxo sexual infantil**, Pirámide,

Cantón Duarte, J. y col. (2013)., **Violenica doméstica, divorcio y adaptación psicológica**, Pirámide,

Casado, J.; Díaz, J.A. y Martínez, C. (1997), **Niños maltratados**, Diaz de Santos,

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), **Evaluación de la intervención socioeducativa. Agentes, ámbitos y proyectos**, Pearson,

Colás, A. (2011), **Derecho penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Cyrulnik, B. (2007), **Los patitos feos: la resiliencia, una infancia infelíz no determina la vida**, Gedisa,

Fernández, J.M.; Hamido, A.y Fernández, M. (2008), **El Educador Social de menores. Cuaderno de aprendizaje.**, Pirámide,

Fernández Millán, J.M. y Hamido Mohamed, A. (2011), **Educación social y atención a la infancia**, Pirámide,

Fryd, P. (coord.) (2011), **Acción socioeducativa con infancias y adolescencias. Miradas para su construcción**, UOC,

Galán Rodriguez, A. (2011), **La protección a la infancia: el desafío del Rey Salomón**, Eos,

García Barriocanal, C.; Imaña, A. y De la Herrán, A. (2007), **El Acogimiento Residencial como medida de protección al menor**, Defensor del menor en la Comunidad de Madrid,

García, N. y Noguerol, V. (2007), **Infancia maltratada. Manual de intervención**, Pirámide,

Gómez, E. (2002), **Guia para la atención al maltrato infantil: desde los servicios sociales**, Servicio de Publicaciones Universidad de Cantabria,

González, E. (coord.) (2001), **Menores en desamparo y conflicto social**, CCS,

Granados, P. y Mudarra, M.J. (2010), **Diagnóstico en Educación Social**, Sanz Torres,

López, F. (2010), **Necesidades en la infancia y en la adolescencia**, Pirámide,

Martín Hernández, J. (2005), **La intervención ante el maltrato infantil.Una revisión del sistema de protección**, Pirámide,

Martín, J. (2009), **Protección de menores. Una institución en crisis**, Pirámide,

Martínez García, C. (Coord) (2007), **Los sistemas de protección de menores en la España de las Autonomías. Situación de riesgo y desamparo de menores. Acogimiento familiar y acogimiento residencial**, Dykinson.,

Martinez, I. y Vázquez, A. (2006), **La resiliencia invisible: infancia, inclusión social y tutores de vida**, Gedisa,

Melendro, M. y Rodríguez, A.E. (2013), **Intervención con menores y jóvenes en dificultad social**, UNED,

Melendro, M. (2009), **El tránsito a la vida adulta de los jóvenes en dificultad social. Estrategias flexibles de intervención socioeducativa**, UNED,

Mondragón, J. y cols. (2004)., **Intervención con menores: acción socioeducat¡va**, Narcea,
Ochoterena, J. y Arruabarrena, M.I. (2001), **Manual de protección infantil**, Masson,
Quicios, M.P. (2013), **Infancia, adolescencia y juventud en dificultad social**, Mc Graw Hill,
Rodríguez, F.J. y Becedóniz, C. (Coords.) (2007), **El menor infractor.Posicionamiento y realidades**, Principado de Asturias,
Ruíz, M.V. y Martín, M.S. (2008), **Adolescentes en riesgo social. Prevención e intervención**, Comunidad de Madrid-Consejería de Familia y Asuntos Sociales,
Sáinz-Cantero, M.B. y Pardo, E. (2010), **Régimen jurídico de los centros de protección y reforma de menores**, Comares,
Sanmartín, J. (Coord.) (2008), **Violencia contra niños**, Ariel-Centro Reina Sofía para el estudio d ela violencia,
Suárez, J.M. (1999), **Historia dos dereitos da infancia**, Xunta de Galicia,
Tarín, M. y Navarro, J.J. (2006), **Adolescentes en riesgo. Casos prácticos y estrategias de intervención socioeducativa**, CCS,
Urra, J. (2010), **Adolescentes en conflicto. 53 casos reales**, Psicología. Pirámide,
Vélez de Medrano, C. (2008), **Intervención educativa y orientadora para la inclusión social de menores en riesgo**, UNED,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303
Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

IDENTIFYING DATA				
Mediación en conflitos e situacións de violencia				
Subject	Mediación en conflitos e situacións de violencia			
Code	O05G130V01502			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Lameiras Fernández, María			
Lecturers	Lameiras Fernández, María Martínez Román, Rosana			
E-mail	lameiras@uvigo.es			
Web				
General description	Os termos "conflito" e "violencia" están estreitamente relacionados. O conflito é inherente á persoa humana e á sociedade: o individuo é un ser en conflito e non pode deixar de selo. Non obstante, non sucede o mesmo coa violencia: a violencia non está na natureza humana; senón tan só o potencial para a violencia, pero as circunstancias condicionan a realización dese potencial (Galtung, 1997). O conflito non necesariamente ten que rematar en violencia física ou verbal. O fracaso na transformación do conflito é o que conduce á violencia. A complexidade da sociedade actual está a xerar novas formas de conflito e violencia tanto nos espazos públicos como nos privados. A través do desenvolvemento dos contidos desta asignatura tentamos debater sobre os diferentes contextos de relación e socialización das persoas, identificar conflitos e situacións de violencia nos ámbitos familiar, penal xuvenil e escolar, analizando as súas causas e as respostas producidas; presentando posibles estratexias de xestión e resolución dos conflitos desde unha perspectiva positiva e creativa.			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)

C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C22	Estar comprometido coa calidade de actuación e moverse de acordo cos principios deontolóxicos do/a educador/a social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Planificación e organización
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe
D14	Adaptación a situacións novas
D15	Creatividade
D16	Liderado
D17	Iniciativa e espírito emprendedor
D19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crise en comunidades educativas	A1 A4 A5	B1 B5 B6	C1 C2 C18 C22	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D11 D13 D17
Asumir e orientarse de acordo cos valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación nos casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...).	A2 A3	B1 B4	C3 C7	D5 D6 D7 D8 D11 D16 D19
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socieducativos	A4 A5	B3 B5	C2 C7 C18	D1 D2 D5 D7 D11 D12 D16 D19
Asesorar e acompañar a persoas e grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo.	A1 A4	B2 B3 B6	C3 C6 C7	D1 D4 D6 D8 D11 D12 D14 D16
Posuír capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de relación interpersoal, solidariedade e empatía.	A2 A5	B2 B3 B4	C3 C6 C7 C18	D2 D3 D6 D8 D11 D12 D15 D16 D19

Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socieducativas encamiñados á mediación	A1 A2	B4 B5 B6	C1 C2 C3 C6 C9 C10 C18	D1 D2 D3 D5 D7 D8 D9

Contidos

Topic	
I. Marco teórico e conceptual da violencia. Tipos de violencia: violencia de xénero, sexual, escolar e laboral. Colectivos. Ciclos da violencia: fases. Epidemioloxía.	1. O conflito e a violencia 1.1. Análise do conflito e a violencia na sociedade actual 1.2. Teorías explicativas da agresividade e a violencia 1.3. Ciclos e fases da violencia 2. Aplicación da Mediación: ámbito escolar 2.1. Aproximación conceptual ao fenómeno do maltrato entre escolares 2.2. Situación nacional e internacional do maltrato entre escolares 2.3. Factores identificativos no estudio do maltrato entre escolares 3. Aplicación da Mediación: ámbito social e de parella 3.1. Confictos nas relacions sociais 3.2. Confictos no ámbito familiar e/ou de parella 3.3. A violencia de xénero: causas e manifestacions 4. Aplicación da Mediación: ámbito laboral 4.1. O conflito na empresa: o acoso laboral 4.2. Situación nacional e internacional do acoso laboral
II. Técnicas e programas de Medicación e resolución de conflitos. Programas de actuación para a prevención e a erradicación da violencia para o/a Educador/a Social.	2. A Mediación: principios básicos 2.1. Aplicacions da mediacion na xestion e resolución de conflictos 2.2. Técnicas de comunicación e modelos da mediación 2.3. O papel do/a educador/a Social como mediador/a

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	0	6
Traballo tutelado	5	77	82
Presentación	8	28	36
Lección maxistral	22	0	22
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Exercicios ou actividades que os/as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión do profesor/a. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do/a estudante.
Traballo tutelado	Os/as estudantes en grupo, ou ben individualmente, elaboran un traballo practico: documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma dos/as estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. Levárase a cabo en grupo ou de xeito individual.
Lección maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Levarase a cabo as actividades de aula a través dunha metodoloxia participativa e aberta no que se prestará por parte da/s docentes unha atención individualizada.
Traballo tutelado	Os traballos tutelados a desenvolver fora da aula levaránse a cabo baixo a tutela e supervisión da/s docentes da materia, dedicarase un tempo especifico de tutoria grupal nas horas prácticas da materia sin que eso sexa impedimento para atender as dúbida ou cuestións requeridas no despacho da/s docentes en horario de tutorías.

Presentación	Durante as presentación/exposicións na aula dos traballos tutelados as/os esdudiantes recibirán o asesoramento e o feedback oportuno sobre as suas intervencións.
Lección maxistral	Durante as sesión maxistraís se resolverán todas as dúbidas ou cuestións que xurdan sobre o tema abordado, tanto na aula durante a presentación do tema como no despacho da profesora no horario de tutorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. - Levarase a cabo en grupo, de forma escrita ou dixital.	15	A2 A5	B1 B2 B3	C2 C3 C7 C9 C10	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D11 D13 D14 D15 D17
Traballo tutelado	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	35	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C9 C22	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D19
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C1 C2 C3 C6 C7	D1 D3 D6 D15

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL: Para superar a materia EN PRIMERIA CONVOTORIA é necesario superar todas as probas.
ALUMNADO NON PRESENCIAL: Para superar a materia deberá porse en contacto ca/s profesor/a da matreria ao inicio do curso escolar. Avaliaráse en torno a dous eixes: PROBA ESCRITA: Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).
TRABALLO TUTELADO: tratase da aplicación dun programa de intervención en mediación (laboral, escolar ou familiar) ou unha proposta de prevencion. O examen puntuará o 70 % da nota e o traballo tutelado o 30 %. Para superar a materia alumnado presencial ou non presencial en SEGUNDA CONVOCATORIA (Xullo): o alumnado que aprobe algunha das partes ou probas da materia en primeira convocatoria (Xuño) se lle conservará a cualificación ata a segunda convocatoria (xullo). As probas non aprobadas serán avaliadas na mesma convocatoria. Para superara materia é necesario superar todas as probas.
DESPACHO DA PROFESORA: SEGUNDO PABILLON "OLGA GALLEGO" SEGUNDO ANDAR DESPACHO NUMERO 8. Data de entrega de traballos: acodarase co profesorado da materia Datas de examen: consultar páxina web Facultade http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

RODRIGUEZ CASTRO, Y. R., CARRERA FERNANDEZ, M. V. & ALVAREZ BUJAN, M. V. (Eds.), **Mediación en conflicto y situaciones de violencia: una aproximación jurídica y psicosocial**, Tirant lo Blanch, 2014

DE DIEGO VALLEJO, R., & GESTOSO, C. G., **Mediación: proceso, tácticas y técnicas**, Pirámide, 2008

PARKINSON, L, **Mediación familiar. Teoría y práctica: Principios y estrategias operativas**, Gedisa, 2005
HIRIGOYEN, M. F., **El acoso moral. El maltrato psicológico en la vida cotidiana**, Paidós, 2001

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902
Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404
Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

IDENTIFYING DATA				
Programas de animación sociocultural				
Subject	Programas de animación sociocultural			
Code	O05G130V01503			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Dapia Conde, María Dolores			
Lecturers	Dapia Conde, María Dolores Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
E-mail	ddapia@uvigo.es			
Web				
General description	Despois de varios anos a animación sociocultural impúxose como unha necesidade. De ser considerada como algo marxinal, estase pasando a súa institucionalización. Con esto potenciase unha nova modalidade pedagóxica, un novo modelo de intervención que vai perfilando os sus fins, obxetivos, método, programas e conformando un novo tipo de educador/a, o/a animador sociocultural. A materia Programas de animación sociocultural configurase como unha materia clave para a formación dos alumnos e alumnas de Educación Social polas aportacións teóricas e prácticas da mesma a un dos seus ámbitos de actuación, tanto no que se refire a súa cualificación xeral como no que alude a unha capacitación máis específica. Constitúe a formación específica para introducir aos estudiantes na profesión de animador/a sociocultural, e asimesmo constitúe un dos perfiles recollidos no Libro Blanco. Título de grado en pedagoxía e educación social: Animador y gestor socio-cultural, proposta elaborada por unha rede de universidades españolas para a adaptar a titulación de Educación Social ao Espacio Europeo de Educación Superior. O animador sociocultural é aquela persoa que, utilizando unha tecnoloxía social baseada nunha pedagoxía participativa, facilita o acceso a unha vida máis activa con maior participación e comunicación coa colectividade da que se forma parte, potenciando, en consecuencia, a autonomía persoal e grupal, a relación interactiva con outras persoas, a integración nun entorno sociocultural e a correspondente capacidade para transformar ese contexto . A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: (a) Na aproximación teórica ó estudio da Animación Sociocultural: concepto, caracterización, ámbitos, formación, profesionalización,... (b) Na aposta básica por capacitar aos estudiantes para o diseño de programas de animación sociocultural adaptados aos distintos contextos de intervención atendendo a medios, destinatarios,...			

Competencias
Code

Resultados de aprendizaxe	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

Contidos	
Topic	
1. Conceptualización e caracterización da animación sociocultural (ASC).	Conceptos afines. Análise de distintas definicións de ASC. Cara unha definición de ASC.Características e obxectivos.
2. Animación sociocultural e educación social	A ASC, ámbito da educación social.
3. Perspectiva histórica e comparada da ASC. Panorámica: ámbitos.	Xénese e evolución da Animación Sociocultural. A ASC en distintos países. Ámbitos da ASC: Taxonomización e análise.
4. Bases antropolóxicas, sociolóxicas e psicolóxicas da ASC.	Bases antropolóxicas. Bases sociolóxicas. Bases psicolóxicas.
5. Desenvolvemento comunitario.	Concepto. Obxectivos. Rasgos. Campos de intervención. Educación social e desenvolvemento comunitario.
6. Os animadores/as socioculturais: formación e profesionalización.	Variables que inciden no proceso de profesionalización. Modelos e propostas formativas no ámbito da ASC. Regulación do mercado de traballo.
7. A investigación en ASC.	Modelos de investigación. Aplicacións no ámbito da ASC. A investigación-acción, un modelo axeitado para a ASC.

Temario de prácticas

P1. A planificación dos procesos socioculturais. Propostas metodolóxicas. P2. Análise da realidade. Momentos e técnicas. P3. Obxectivos. Concepto, formulación e tipos. P4. A organización de recursos. Orzamentos e sistemas de financiamento. P5. Análisis de distintas subvenciones. P6. A avaliación. Enfoques, modelos e tipos. Cara a unha proposta comprensiva.	- Diferencia plan, programa e proxecto. - Apartados a ter en conta no diseño dun proxecto. - Fases e metoloxía da análise da realidade. Importancia. - Formulación de obxectivos. - Recursos. Tipoloxía. Elaboración dun presuposto. - Proposta avaliativa.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	1	3
Lección maxistral	17	8	25
Resolución de problemas	30	0	30
Traballo tutelado	10	45	55
Exame de preguntas obxectivas	1	26	27
Traballo	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	- Avaliación dos conocimentos previos do alumnado. - Presentación xeral da materia e a súa organización. - Orientacións acerca da bibliografía. - Orientacións dos traballos requeridos.
Lección maxistral	- Exposicións por parte dos docentes dos temas da materia. - Presentación de materiais básicos.
Resolución de problemas	Realización de actividades na aula propostas polos docentes
Traballo tutelado	Neste apartado faremos referencia específicamente as orientacións para o alumnado dos traballos obrigatorios esixidos para superar a materia. Como actividades obrigatorias, exíselles aos estudiantes dous traballos. O primeiro, que ten un peso importante na nota consiste na elaboración dun programa de animación sociocultural, adaptado a unha realidade específica (previo análise da mesma) e de libre elección por cada estudiante (non se permite elexir a mesma realidade), cunha duración mínima de 4 meses. Pode facerse indivualmente (obrigatorio para os non asistentes) ou en parellas, que logo farán unha exposición do mesmo, donde a profesora preguntará a calqueira dos compoñentes do grupo. Este traballo consiste na aplicación do estudado nas clases prácticas. Data de entrega: Derradeira semana de novembro. O segundo traballo, de menor adicación, é de carácter grupal e facilita a profundización por parte dos estudiantes nun ámbito da animación sociocultural, elexido según preferencias. Tras a selección pídeselle que realicen un estudio teórico-práctico do mesmo, que posteriormente será presentado na clase, para finalizar o tema 3. Data de entrega: 30 de setembro. Os grupos elaborarán un breve resumo da temática do traballo que se distribuirán ao resto da clase. Por último, un terceiro traballo de carácter optativo e individual, consiste na lectura e análise dun libro relacionado cun dos ámbitos da animación sociocultural. Data de entrega: 15 de novembro. A realización destes traballos implica: - Busca e consulta de fontes bibliográficas e documentais - Lectura e análise dos documentos teóricos que fundamentan o mesmo. - Diseño, e aplicación de instrumentos para a recollida de datos, así como análise dos mesmos (parte práctica) - Elaboración do informe final (para a súa entrega) - Exposición oral dos traballos realizados en pequenos grupos para o grupo-clase.

Atención personalizada

Methodologies	**Description**
Lección maxistral	Tras as exposicións dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás duda xurdidas e/ou aclaracións de forma individualizada ou en pequenos grupos.

Traballo tutelado	Atención personalizada en relación á elaboración dos distintos apartados do proxecto de ASC.

Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Aclaración de dudas antes da realización da proba e revisión personalizada do resultado da proba.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Participación e seguimento das clases teóricas e prácticas. Criterios de avaliación: a) Realización de actividades propostas. b) Elaboración e exposición do traballo grupal dos ámbitos da ASC.	15	
Traballo tutelado	Obrigatorio para todos os/as alumnos. Valorarase o proxecto de ASC (descrito na parte metodolóxica) atendendo aos seguintes criterios: - Adecuación ao ámbito da ASC. - Coherencia interna. - Inclusión de todos os apartados. - Adecuación a unha realidade, libremente elexida.	40	
Exame de preguntas obxectivas	Obrigatoria para todos os/as alumnos. - Proba obxectiva con opcións de resposta. - Na puntuación final teranse en conta acertos e erros.	40	
Traballo	- Lectura e análise dun libro relacionado cun dos ámbitos da animación sociocultural. - Libro-forum (se procede)	5	

Other comments on the Evaluation

CRITERIO XERAL: Para facer media é imprescindible haber aprobado o examen (proba obxetiva) e o proxecto de ASC.

SEGUNDA CONVOCATORIA. No caso de superar algunha das partes da materia conservarase a cualificación no mesmo curso académico, debendo superar únicamente as probas nas que non se obtivera unha cualificación mínima. ALUMNOS/AS NON ASISTENTES. Para a súa avaliación empregaranse os mesmos criterios que para os estudantesasistentes, coa única diferencia de que se elimina o criterio traballos de aula;, quedando a ponderación do seguinte xeito: o traballo tutelado individual (40%), a realización dunha proba escrita (40%) e o traballo dun dos ámbitos da animaciónsociocultural, no que se incluie a lectura dun libro e unha aproximación á realidade profesional (20%).DATA EXAMES: A sinalada e aprobada como na data oficial pola Facultade. Consultar: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cembranos, F.; Hernández, D. e Bustelo, M., **La animación sociocultural: Una propuesta metodológica.**, Editorial Popular, 1994

Miguel Badesa, S. de, **Perfil del animador sociocultural.**, Narcea, 1995

Trilla, J. (coord.), **Animación sociocultural.**, Ariel, 1997

Roselló, D., **Diseño y evaluación de proyectos culturales.**, Ariel, 2004

NOGUEIRAS MASCAREÑAS, M., **Teoría y práctica del desarrollo comunitario. Análisis de un modelo.**, Popular, 1996

DAPIA, M., **La animación sociocultural, un ámbito transversal a otros ámbitos de la educación social.**, 58, 2014

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Esta guía explicita as lineas de actuación que se van a seguir co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

IDENTIFYING DATA				
Introduction to professional practice				
Subject	Introduction to professional practice			
Code	O05G130V01601			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Cid Fernández, Xosé Manuel			
Lecturers	Cid Fernández, Xosé Manuel Fernández Simo, Jesús Deibe Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
E-mail	xcid@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Materia básica para iniciar ao alumnado nas funcións e competencias da profesión , así como o código deontolóxico polo que rexirse.			

Competencies	
Code	
A2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.
A3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.
A4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.
B1	Transmit, promote and develop the culture
B2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources
B3	Take part like social mediator, cultural and educational
B4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts
B5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects
B6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources
C2	To acquire skills for diagnosis and mediation in the prevention and resolution of conflicts in contexts of inequality and crises in socio-educational communities.
C6	To understand the development of social education and the shaping of its field and professional identities at regional/autonomic, state, European and international levels.
C7	To master the appropriate methods and strategies of quantitative and qualitative research, and to be able to apply them to the relevant socio-educational contexts.
C9	To develop programs and projects in the family and school contexts.
C12	To design, implement and assess programs and strategies of socio-educational intervention in the fields of community development and development cooperation.
C19	To manage, coordinate and supervise organizations, groups and equipment, according to different needs and contexts.
C22	To be committed to quality performance and to act according to the deontological principles of social workers.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D5	Information-management skills.
D8	Critical and self-critical skills.
D9	Ability to contact and communicate with experts from other areas in different contexts.
D16	Leadership.
D19	Commitment to professional identity, development and ethics.
D20	Striving for quality.

Learning outcomes		
Expected results from this subject		Training and Learning Results
New	A2	
New	A3	
New	A4	
New	A4	
New		B1
New		B2
New		B3

New	B4		
New	B5		
New	B6		
New		C2	
New		C6	
New		C7	
New		C9	
New		C12	
New		C19	
New		C22	
New			D1 D2
New			D5 D8
New			D9 D16
New			D19
New			D20

Contents	
Topic	
(*)Political *sociales and *institucionales in social education.	(*)
(*)Training *y *profesionalización in practical wool professional of wool social education.	(*)
(*)Work of @el/*aeducador/the social.	(*)
(*)*Codigo *deontolóxico Of the educating/the social	(*)
(*)Discussion of existent programs in *los diverse fields of intervention.	(*)
(*)*Desarrollo Of groups *y teams of *trabajo with *profesionales of social education *y in teams *multiprofesionales.	(*)
(*) *Análisis In group (with him professor/it of practices, he professional of join institution, @colega in process of realization of @el *prácticum *y @colega of @el group class) of programs *llevados to cape in *instituciones *y work of educators/them in him *desarrollo of *los *mismos.	(*)

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	12	24	36
Seminars	3	9	12
Debate	5	5	10
Introductory activities	4	0	4
Presentation	12	36	48
Studies excursion	7	14	21
Essay questions exam	2	0	2
Practices report	0	17	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminars	(*)Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Debate	(*)Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Introductory activities	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Studies excursion	(*)Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Presentation	

Tests	Description
Practices report	

Assessment

	Description	Qualification		Training and Learning Results		
Seminars	(*)debate con expertos invitados. reflexión persoal sobre o tema abordado	10		B4	C6 C22	D8 D9
Debate	(*)discusión en grupo de temas de actualidade. Reflexión persoal escrita sobre os temas	10	A4	B1		D1 D5 D20
Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	A2	B3 B5 B6	C7 C9 C19	D19
Essay questions exam	(*)proba escrita sobre temas previamente indicados.	40	A3	B2	C6 C7 C9	D2
Practices report	(*)Este informe memoria recolle as reflexións persoais sobre os diversos aspectos tratados na materia, tanto nas sesión maxistral, como seminarios, debates, estudos de caso e saídas, polo que esta memoria valorarase coas porcentaxes acumuladas desas cinco metodoloxías citadas.	30			C12 C19	D8 D16 D20

Other comments on the Evaluation

The students no assistant with regularity, to the distinct activities, will have an evaluation of the proof on #70%. 30% *restante will be an activity of reading and personal reflection, reminded with the professor to the beginning of the course and delivered the day of the @escrito proof.
The students that do not complete all the aims in the announcement of May, will be able to broaden his activity stop the announcement of July, without having to repeat those that were evaluated positively.

Sources of information

Basic Bibliography

Cabrerizo, J. e outros, **El practicum en los grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social**, Pearson,

ASEDES, **Código deontológico del educador y la educadora social.**, ASEDES,

ESTEBAN, F. e CALVO, R (coords), **El practicum en la formación de educadores sociales.**, Burgos: Universidad de Burgos.,

Consejo general Colegios educadores, **Revista de Educación social**, eduso.net,

Cruz López, **2ª Escola de Primavera Educación Social e Servizos Sociais**, CEESG,

Fullana e outros, **La formación continua de los profesionales de la acción socioeducativa: un estudio de necesidades**, Bordon, 63 (4), paxs 29-42,

Montserrat, C.; Melendro, M., **¿QUÉ HABILIDADES Y COMPETENCIAS SE VALORAN DE LOS PROFESIONALES QUE TRABAJAN CON ADOLESCENCIA EN RIESGO DE EXCLUSIÓN SOCIAL? ANÁLISIS DESDE LA ACCIÓN SOCIOEDUCATIVA**, Educación XX1, 20(2), 113-135,

García Molina; Sáez Carreras, **INVESTIGADORES, DOCENTES Y EDUCADORES FRENTE A LA EXCLUSIÓN SOCIAL: PARADOJAS Y APUESTAS**, Educación XX1, 20(2), 95-112,

Complementary Bibliography

CID, A.; MURADÁS, M.; ZABALZA, M.A.; SANMAMED, M.; RAPOSO RIVAS, M.; IGLESIAS, M.L.(coords):, **Buenas prácticas en el practicum. IX Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria.**, Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.,

SÁEZ, J., **Pedagogía Social. Historia, profesión y competencias**, Madrid: Pearson.,

ROMANS, M; PETRUS, A. e TRILLA, J., **De profesión: educador/a social.**, Barcelona: Paidós.,

RIERA, J., **Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo social.**, Valencia: Nau Llibres.,

Revista Galega de Educación., Nova Escola Galega. Santiago,

ANECA, **lLibro Blanco. Títulos de Grado de pedagogía y educación social**, ANECA,

Borrel, N. e Benedito, V., **Las prácticas en la profesionalización del Pedagogo**, Barcelona: Promociones y Publicciones Universitarias,

García, F., **La intervención en Trabajo Social: supuestos prácticos**, Malaga: Colegio Profesional,

González, M. N. e outros, **II Jornadas Desarrollo profesional y practicum en la Universidad**, Bilbao: Universidad del País Vasco,

Marhuenda, F., **Aprender de las prácticas**, Universidad de Valencia,

Martín, A., **El practicum en Educación Social**, Universidad de las Palmas de Gran Canaria,

Medina, A. e outros, **La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo**, Madrid: UNED,

Ventura, J., **El practicum en los estudios pedagógicos y la inserción laboral**, Universitat de Barcelona,

AMOROS, M. e outros, **El Practicum de la Diplomatura d Educació social.**, Barcelona: Universitat de Barcelona,

ASEDES, **Documentos profesionalizadores**, ASEDES,

ASEDES, **V Congreso Estatal del Educador Social, "La Profesionalización. Recorridos y Retratos de una Profesión",**, ASEDES ASEDES. Toledo, septiembre de 2007.,

Educación Social. Revista de intervención socioeducativa, Barcelona,

Cuadernos de Pedagogía., Barcelona,

ZABALZA, M.A.; IGLESIAS, M.L.; CID. A.; RAPOSO, M. (coords), **Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Practicum. VI Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria.**, CD-ROM. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Santiago de Compostela. Disponible en http:/,

Olivares, Mª A., **E proyecto profesional . Un instrumento relevante en la transición a la vida activa del universitario. Pedagogia Social. Revista Interuniversitaria, nº 9 (segunda época)**, Universidad de Murcia,

Caballo, B. e Fraguela, R. (coords), **A investigación-acción participativa no quefacer municipal**, A Coruña: Deputación Provincial,

Gonçalves, D., **Complexidade e identidade docente. A supervisao pedagogica e o portfolio reflexivo como estrategias de formaçao nas praticas educativas do futuro professor**, Ourense. Universidade de Vigo,

SIPS, **Pedagogia social. Revista Interuniversitaria**,

Bordón,

Xavier Úcar, **Los profesionales de lo socioeducativo como investigadores: La creación de conocimiento**, Educació Social. Revista dIntervenció Socioeducativa, 62, p. 11,

Manota; Melendro, **Clima de aula y buenas prácticas docentes con adolescentes vulnerables: más allá de los contenidos académicos.**, Contextos educativos, 19, 55-74,

Revista de Educación social, http://www.eduso.net/res/,

Sierra Nieto, **Rol y funciones de los educadores y las educadoras sociales en los centros educativos andaluces. Análisis y reflexiones**, Revista Complutense de Educación, 28(2): 479-495,

Recommendations

Other comments

O traballo durante o ano será acumulativo tanto para asistentes como non asistentes, polo que a parte da materia non superada en xuño, pódese seguir traballando para xullo, conservando as competencias xa adquiridas previamente

IDENTIFYING DATA				
Internships: Practicum I				
Subject	Internships: Practicum I			
Code	O05G130V01602			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Cid Fernández, Xosé Manuel			
Lecturers	Braña Rey, Fatima Cid Fernández, Xosé Manuel Dapia Conde, María Dolores Failde Garrido, José María González Fernández, Antonio Ricoy Lorenzo, María Carmen Rodríguez Castro, Yolanda			
E-mail	xcid@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-social			
General description	(*)O Prácticum I é unha materia de carácter obrigatorio, contemplada no segundo semestre do curso terceiro da Titulación. Consta de 200 horas que asígnanse ás prácticas en institucións externas co obxeto de preparar ao estudante para o seu futuro exercicio profesional. Pódese consultar a Normativa do Prácticum do Grao de Educación Social da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense no enlace: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/files/Documentos/Estudos/Practicum/0_RR_instrucion_curriculares_21-02-13.pdf			

Competencies	
Code	
A2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.
A3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.
A4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.
A5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.
B1	Transmit, promote and develop the culture
B2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources
B3	Take part like social mediator, cultural and educational
B4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts
B5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects
B6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources
C2	To acquire skills for diagnosis and mediation in the prevention and resolution of conflicts in contexts of inequality and crises in socio-educational communities.
C6	To understand the development of social education and the shaping of its field and professional identities at regional/autonomic, state, European and international levels.
C7	To master the appropriate methods and strategies of quantitative and qualitative research, and to be able to apply them to the relevant socio-educational contexts.
C9	To develop programs and projects in the family and school contexts.
C12	To design, implement and assess programs and strategies of socio-educational intervention in the fields of community development and development cooperation.
C19	To manage, coordinate and supervise organizations, groups and equipment, according to different needs and contexts.
D1	Analysis and synthesis skills.
D2	Organization and planning skills.
D5	Information-management skills.
D8	Critical and self-critical skills.
D9	Ability to contact and communicate with experts from other areas in different contexts.
D16	Leadership.
D19	Commitment to professional identity, development and ethics.
D20	Striving for quality.

Learning outcomes				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)	A2 A3	B1 B2 B5 B6	C2 C7	D1 D5 D20
New	A3 A4	B1 B3 B4	C9	D1 D8 D9
New	A4 A5	B5 B6	C12 C19	D2 D9 D16 D19
New	A3 A5	B2 B3	C2 C6	D1 D8 D9 D19

Contents	
Topic	
(*)Context *socioeducativo and cultural in the community in that this *insertoo centre of practices	(*)Context *socioeducativoContexto socioeconomic cultural Context
(*)Reality of the professional intervention *nolámbito in that realizes practise them	(*)Professionals of the social education: *funciónsOutros professionals *Interdisciplinariedade and *interprofesionalidade
(*)*Capacidad Of critical reflection *sobrela *realidad practice	(*)Assessment of the answers of the institutions to the needs of the users and needs *sociaisPosibles improvements
(*)*Capacidad Of reflection on wools possibilities *demejora in wool professional intervention of @el educating/the social, so much in *elámbito of realization of practical wools how in *lo that would be in *unaintervención transversal it all *los fields.	(*)Assessment of the that means the work of this institution in the conjoint of the field of intervention.Assessment of those questions that can be *transferibles it other fields, in an integral conception of the educating profession

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	3	0	3
External practices	2	200	202
Seminars	5	10	15
Seminars	5	10	15
Practices report	0	65	65
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Methodologies	
	Description
Introductory activities	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
External practices	(*)O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión, durante un período determinado e realizando as funcións asignadas e previstas na proposta de prácticas.
Seminars	(*)Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Seminars	(*)Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Personalized assistance	
Methodologies	**Description**
Seminars	
External practices	
Seminars	
Tests	**Description**
Practices report	

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
External practices	(*)Para avaliar as prácticas externas terase en conta o informe do titor/a da institución	50		B1 B2 B3 B5 B6	C2 C9 C12 C19	D2 D9 D16 D19
Practices report	(*)O informe que reflicte a observación realizada polo alumno/a na institución, o desenvolvemento de actividades deseñadas por el mesmo ou polo titor, e a valoración persoal do periodo de practicas	50	A2 A3 A4 A5	B4	C6 C7	D1 D5 D8 D19 D20

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

Cabrerizo, J. e outros, **El practicum en los grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social**, Pearson, 2010

Medina, A. e outro, **La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo**, UNED, 2005

ESTEBAN, F. e CALVO, R (coords), **El practicum en la formación de educadores sociales**, Universidad de Burgos, 1999

Complementary Bibliography

A bibliografía será a mesma da materia Iniciación ao práctica profesional,

ZABALZA, M.A.; IGLESIAS, M.L.; CID. A.; RAPOSO, M. (coords), **Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Practicum. VI Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria.**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de San, 2002

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Anthropology: Social and cultural anthropology/O05G130V01201
Education: Teaching: Design and programming in the socio- educational field/O05G130V01202
Education: Continuing Education/O05G130V01203
Education: History of social education/O05G130V01204
Education: Social pedagogy/O05G130V01205
Education: Theories and educational institutions/O05G130V01103
Socio-educational research methodology/O05G130V01104
Psychology: Developmental psychology/O05G130V01102
Technological resources in social education/O05G130V01105
Diagnosis and analysis of socio-educational needs/O05G130V01303
Adult Education/O05G130V01401
Education for leisure and free time/O05G130V01402
Social education in the educational system/O05G130V01304
Learning strategies in socio-educational contexts/O05G130V01403
Gender and social education/O05G130V01305
Social Skills in social education/O05G130V01404
Socio-educational intervention for social inclusion/O05G130V01405
Psychology: Social psychology/O05G130V01301
Sociology: Sociology of education/O05G130V01302
Intervention in health and social education/O05G130V01902
Mediation in situations of conflict and violence/O05G130V01502

IDENTIFYING DATA				
Avaliación de programas socioeducativos				
Subject	Avaliación de programas socioeducativos			
Code	O05G130V01901			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Rodríguez Villarino, Rafael			
Lecturers	Rodríguez Villarino, Rafael			
E-mail	rafael.rodriguez.villarino@gmail.com			
Web				
General description	Esta materia trata de introducir ó alumnado na avaliación de progamas co obxecto de estimar a eficacia e efectividade das intervencións sociais para, deste xeito, decidir a idoneidade da súa implementación.			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D14	Adaptación a situacións novas
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer fontes de datos sobre avaliación de programas sociais	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C2 C6 C15 C17	D1 D4 D14 D20
Clarificar o concepto de avaliación de programas sociais, e polo en relación coas necesidades sociais	A1 A2 A3 A5	B4 B5	C2 C6 C15	D1 D14 D20
Coñecer experiencias clave e innovadoras no ámbito da avaliación de programas sociais	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C6 C15 C17	D1 D4 D14 D20

Dominar aspectos clave da avaliación de programas sociais e socioeducativos, así como o uso básico do programa estatístico SPSS	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5	C2 C15 C17	D1 D4 D20
Adquirir conciencia respecto das limitacións da avaliación de programas socioeducativos, así como en relación á necesidade de manter a honestidade na práctica académica e profesional	A1 A2 A3 A4 A5	B6	C2 C15 C17	D1 D4 D14 D20

Contidos	
Topic	
1. A avaliación de necesidades sociais.	1.1. Concepto de Avaliación de necesidades sociais 1.2. A preocupación respecto das necesidades sociais: unha breve historia 1.3. Clasificación das necesidades sociais 1.4. Fontes de datos sobre avaliación
2. Unha aproximación aos programas de avaliación de necesidades sociais	2.1. Orixe dos programas de avaliación de necesidades sociais. 2.2. Exemplos de programas sociais e do interese pola avaliación dos mesmos 2.3. A metodoloxía na avaliación e ol deseño de programas sociiais.
3. Profundizando na análise da avaliación de programas sociais	3.1. Algúns aspectos clave previos o deseño e a avaliación de programas 3.2. Experiencias sobresaíntes na avaliación de programas sociais 3.3. Pasado, presente e futuro da avaliación de programas sociais
4. Deseño, efectos esperados e impacto real dos programas sociais: teoría e práctica da avaliación.	4.1. A elección da necesidade social 4.2. Planificación de metas ou obxectivos da intervención. 4.3. Anticipando os puntos clave da avaliación do programa de intervención. 4.4. Comprobando resultados e reiniciando a espiral de estudo.
5. O futuro da avaliación de programas sociiais	5.1. Posibilidades e limitacións dos programas sociais e da súa avaliación. 5.2. Que se atisba no horizonte? 5.3. Reflexións e conclusións finais

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19	0	19
Traballo tutelado	14	43.5	57.5
Presentación	8	25	33
Traballo	2	25	27
Práctica de laboratorio	2	11.5	13.5
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Methodologies	**Description**
Presentación	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.
Traballo tutelado	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.
Tests	**Description**
Traballo	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.

Práctica de laboratorio	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	75	
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	

Other comments on the Evaluation

Cada alumno/a deberá obtener, por lo menos 0 50% da calificación en cada un dos dous apartados; para superala materia. O alumnado non presencial podrán alcanzar as comnpetencias e superar a materia a través de titorías e do seguimento individualizado, igualmente que o alumnado presencial. Segunda convocatoiria: aquelas competencias non superadas na primera convocatoria serán avaliadas na segunda. Nesta segunda convocatoria avaliarase só das probas ou aspectos; non superadas na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Aguilar, M. J. e Ander-Egg, T., **Evaluación de servicios y programas sociales**, Siglo XXI, 1992

Cohen, E. e Franco, R., **Evaluación de proyectos sociales**, Siglo XXI, 1993

Corbetta, P., **Métodos y técnicas de investigación social**, McGrow-Hill, 2007

Verdung, E., **Evaluación de políticas públicas y programas**, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 1997

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Intervention in health and social education				
Subject	Intervention in health and social education			
Code	O05G130V01902			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Failde Garrido, José María			
Lecturers	Failde Garrido, José María Vázquez Vázquez, Miguel Ángel			
E-mail	jfailde@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencies	
Code	
A1	That the students have showed to possess and comprise knowledges in an area of study that splits of the base of the general secondary education, and is used to find to a level that, although it supports in books of text advanced, includes also some appearances that involve pertinent knowledges of the avant-garde of his field of study.
A2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.
A3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.
A4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.
A5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.
B1	Transmit, promote and develop the culture
B2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources
B3	Take part like social mediator, cultural and educational
B4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts
B5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects
B6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources
C1	To critically integrate the theoretical, philosophical, historical, sociological, psychological, pedagogical, cultural, political and legal foundations underpinning the processes of socio-educational intervention.
C3	To uphold and act according to values of equality and democratic citizenship, and to prepare for prevention and mediation in cases of violence in its different manifestations (symbolic, sexual, ethnic, or related to issues of gender, work, education)
C4	To analyze and diagnose the complex reality underpinning the development of socio-educational processes.
C6	To understand the development of social education and the shaping of its field and professional identities at regional/autonomic, state, European and international levels.
C8	To strengthen structures and processes of community action and participation, implementing programs and techniques of intervention (group dynamics, motivation, negotiation and promotion of assertiveness)
C9	To develop programs and projects in the family and school contexts.
C11	To organize and manage cultural, environmental, leisure and spare time projects and services.
C12	To design, implement and assess programs and strategies of socio-educational intervention in the fields of community development and development cooperation.
C13	To design, implement and assess programs and strategies of intervention in the field of culture.
C15	To design, implement and assess programs for social and labor-market reintegration.
C20	To act as consultant on the design and implementation of socio-educational plans, programs, projects and activities.
D1	Analysis and synthesis skills.
D4	Use of ICT in the relevant area of study and professional environment.
D5	Information-management skills.
D6	Problem-solving and decision-making skills.
D7	Mastering of consultancy, promotion and guidance techniques and methodologies in education.
D9	Ability to contact and communicate with experts from other areas in different contexts.
D10	Recognition of and respect for diversity and multiculturalism.
D12	Ethical commitment.

D20 Striving for quality.

Learning outcomes				
Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)Know the main theoretical models in Promotion and Education for it *Saude	A1 A2 A4	B1 B3 B4	C1 C4 C6 C8 C9 C12 C15 C20	D5 D7 D10 D12 D20
(*)Capacity of discussion and *ordenamento of basic ideas	A2 A5	B1 B5 B6	C3 C11 C20	D1 D7 D20
(*)Capacity stop the Design, Planning and to Develop programs and projects in the field of the education *especializada in health	A1 A4	B2 B4 B5	C1 C4 C9 C12 C13 C15	D4 D9 D10
(*)Capacity stop the *analise critical and *pra the work in team	A1 A3 A4 A5	B1 B2 B6	C1 C4	D1 D4 D6 D12 D20
(*)Purchase basic scientific competitions stop the *busqueda and bibliographic review in subjects of Promotion and Education for it *Saude	A1	B4	C1 C4	D4 D9

Contents	
Topic	
(*)Block *I: Aspects *conceptuales basic	(*)SUBJECT 1. You aim historic *y approximation *al concept of *salud.SUBJECT 2. *Determinantes Of wool *Salud SUBJECT 3. Promotion *y education for wool *saludTEMA 4. Intervention in *salud. Wool preventive perspective *y *correctiva.
(*)Block II: theoretical Models and intervention in *saude	(*)SUBJECT 5. Model of *Creencias of *Saude. SUBJECT 6. Model Precedes. SUBJECT 7. Model of Action *Razonada.SUBJECT 8. Other models.
(*)Block *III: Design and planning of *intervencions preventive in the main problems of *Saude. The paper of the Social Educator.	(*)SUBJECT 9. Guidelines stop the design and Planning of *intervencions preventive.SUBJECT 10. Design and planning of preventive interventions in problems of *saude.
(*)Block *IV: Review of Programs of Promotion *i Education for it *Saude. The paper of the Social Educator.	(*)SUBJECT 10. Review and critical discussion of programs of Promotion *i Education for it *saude. The paper of the Social Educator

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Seminars	15	15	30
Seminars	8	8	16
Mentored work	0	27	27
Lecturing	18	15	33
Objective questions exam	2	40	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Introductory activities	Presentation of the educational and program of the matter. Initial evaluation of expectations, knowledges and attitudes.
Seminars	Activities focused the work on a specific subject. They will employ as I complement of the **sexións *magistrales, to develop instrumental competitions related with theoretical frame of the matter.
Seminars	You interview that the student/is supported by the professor of the matter for the advice/orientation of activities of the matter (especially the works *tutelados) and of the process of learning.

Mentored work	All student, of individual way or **grupal of 2-4 students/the, has to elaborate a work on a specific subject of the matter. It treats of an autonomous activity of the *alumnado that includes the election of the thematic, the research, review and collected of information, the reading and handle of bibliography, the preparation of the report of the work (*introduction, unroll of the thematic, conclusions, **valoracions personal, bibliography, etc.).The *alumnado of form **optativa will be able to do other works.
Lecturing	General exhibition, by part of the educational, of the contents of the matter and of the theoretical bases and/or **directirces of the work to **desenvover by the *alumnado. The last session **adicaránse to the exhibitions, by part of the *alumnado, of his works *tutelados.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).
Seminars	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).
Mentored work	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminars	(*)Consistirán en sesións eminentemente prácticas desenvolvidas na aula (Role playing, Philips 6.6, estudo de casos, reestructuración cognitiva, etc.). relacionados coas temáticas da materia. Controlarase a asistencia.	10	A1 A2 A3 A4	B2 B3 B4 B5	C4 C6 C8 C12 C13 C15	D1 D4 D5 D6 D9 D10 D12 D20
Mentored work	(*)O alumnado realizará traballos, individuais ou en pequenos grupos que serán tutelados polo docente. Estes traballos serán expostos ao gran grupo nas derradeiras sesións maxistráis.	40	A2 A3 A5	B1 B4 B6	C12 C13 C15 C20	D1 D4 D9
Objective questions exam	(*)Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta.	50			C1 C3 C4 C6 C12 C13 C15	D1 D5 D7 D20

Other comments on the Evaluation

  <p align="'"LEFT"'">CRITERIA OF EVALUATION: PF= *ne + *p + *rt + *pv <font face="'"DejaVuSansCondensed"'"

size="'"1"'"> </p><p>PF = final Punctuation in the *asignatura.</p><p>
*ne = It senses *examen.</p><p>
*p = Qualification of the practical.</p><p>
*rt = Theoretical review envelope a subject.</p><p>
*pv = Punctuation in practice voluntary.</p><p align="'"LEFT"'">3. Theoretical review: tie .75 point by the realization of a theoretical work *tutelado referred the a thematic related with the theoretical frame-practical of the subject (the total note will suppose 7.5% of the qualification of the student).</p><p align="'"LEFT"'">Stop the announcement of July *conservaranse the *calificacións of the competitions achieved pole students in the proofs surpassed in the announcement of June. It IS to say, in the announcement of July will examine only of the competitions/split/proofs no surpassed in the previous announcement.</p><p> </p><p>*Exámenes Official:</p><p>First *cuadrimestre:</p><p>17 of January of 2014 the 10 hours</p><p>Review the 31 of January of 2014 of 9:30 - 11:30 hours.</p><p>Announcement of July:</p><p>07 of July of 2014 the 10 hours.</p><p>Review the 21 of July of 2014 of 9:30 - 11:30 hours.</p><p>Announcement of end of career:</p><p>21 of October of 2013 the 10 Hours.</p><p>Review of *exámenes 0 4 of November of 2013 of 9:30 to 11:30 hours.</p><p> </p>

Sources of information

Basic Bibliography

Comisión para reducir las desigualdades sociales en salud en España, **Avanzando hacia la equidad. Propuestas de políticas e intervenciones para reducir las desigualdades sociales en salud en España.**, Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Iguald, 2015

Costa Cabanilla, M. & López Mendez, E., **Educación para la salud.**, Madrid: Pirámide., 2008

OMS, **Las 10 causas principales de defunción en el mundo. I**, Extraído de: http://www.who.int/mediacentre/factsh, 2016

Rodríguez-Marín, J., **Manual de psicología social de la salud**, Madrid: Editorial Síntesis, 2014

Faiílde Garrido, J.M. y Ruiz Soriano, L., **Intervención en Saude e Educación Social**, Servicio de publicaciones de la Universidad de vig, 2017

Complementary Bibliography

Fernández Ríos, L., **Manual de Psicología Preventiva. Teoría y práctica.**, Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores S.A., 1994

Montorio, I. & Izal, M., **Intervención psicológica en la vejez. Aplicaciones en el ámbito clínico y de la salud.**, Madrid: Editorial Síntesis., 2000

Gallar, M., **Promocion de la salud y apoyo psicológico al paciente**, Madrid: Thomson Paraninfo, 2006

López L.A. & Aranda, J.M., **Promoción de la salud: un enfoque en salud pública.**, Granada: Junta de Andalucía., 1990

Molina, M.C. & Fortuny, M., **Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención.**, Barcelona: Leartes., 2003

Morillejo, E., Pozo, C. & Martos, M.J., **Intervención psicosocial y evaluación de programas en el ámbito de la salud.**, Jaén: Formación Alcalá., 2008

Perea Quesada, R., **Educación y promoción de la salud**, DIAZ DE SANTOS, 2009

Rosales, C. & González, M.E., **Promoción de la salud en la universidad.**, Santiago de Compostela: Tórculo Ediciones., 2008

Sáez, S., Marqués, F, & Colell, R., **Educación para la salud.**, Lleida: Pàge Editors., 1998

Serrano González, M.I., **La educación para la salud del siglo XXI: Comunicación y salud.**, Madrid: Díaz de Santos., 2002

United Nations Children's Fund, **Levels & Trends in Child Mortality.**, Health Organization, The World Bank, United Nations, New York: Unicef, World, 2014

Recommendations

IDENTIFYING DATA				
Investigación-acción na práctica socioeducativa				
Subject	Investigación-acción na práctica socioeducativa			
Code	O05G130V01903			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web	http://http://cocampo.webs.uvigo.es/			
General description	Investigación-Acción na práctica socioeducativa é unha materia de terceiro curso do grado de Educación Social que pertence ao módulo IV (Institucións, técnicas, medios e recursos socioeducativos).			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético

D13	Autonomía na aprendizaxe
D14	Adaptación a situacións novas
D15	Creatividade
D17	Iniciativa e espírito emprendedor
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4	C1 C5	D8 D10 D18
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5	C4 C7	D1 D4 D7 D9 D10 D12
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	A1 A2 A3 A4 A5	B5	C7	D1 D8 D12
Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5	C9 C14 C15	D4 D7 D14
Capacidade de análise e síntese	A2 A5		C4	D1
Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	A1 A2 A3 A4	B2		D4 D13 D15 D18
Capacidade crítica e autocrítica	A2 A3 A4		C1 C2	D8
Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	A5			D10 D14
Habilidades interpersoais	A4	B6	C11 C14 C15 C17	D11
Compromiso ético			C1	D8 D12 D18 D20
Autonomía na aprendizaxe	A5		C7	D1 D8 D13 D14 D15
Adaptación a situacións novas	A1 A2 A3 A4		C4 C11	D4 D14
Creatividade	A2 A3	B4	C14 C15	D1 D8 D13 D14 D15 D20

Iniciativa e espírito emprendedor	A1 A2 A4	C1 C4 C11	D1 D12 D13 D14 D15 D17
Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	A3 A4	C7	D1 D8 D9 D13 D18
Orientación á calidade	A4 A5	C1 C7 C9 C10 C11	D14 D15 D20

Contidos	
Topic	
1. Orixe e evolución histórica da investigación-acción.	1.1. A investigación-acción como metodoloxía cualitativa. 1.2. Orixes e evolución histórica. 1.3. Importancia da I-A na formación da persoa profesional da Educación Social
2. A investigación-acción como metacognición	2.1. Concepto de metacognición. 2.2. A I-A como metaconcepto.
3. Fundamentos. Paradigmas. Finalidade e obxectivos. Principios e características e rasgos específicos. Modalidades	3.1. Paradigmas 3.2. Finalidade e obxectivos 3.3. Principios e características 3.4. Modalidades
4.- Proceso. Modelos. Técnicas e recursos. A análise de datos.Validación de datos. Criterios regulativos de cientificidad.	4.1. Proceso, técnicas e recursos 4.2. Análise e validación de datos 4.3. Criterios de cientificidad
5. Enfoques. Experiencias de investigación-acción.	5.1. Enfoques 5.2. Experiencia 1 (Educadores no contexto de menores). 5.3. Experiencia 2 (Profesionais da E. S. que traballan na educación popular). 5.4. Un estudo de caso
6. Elaboración de proxectos e informes de investigación-acción.	6.1. Elaboración dun proxecto 6.2. Redacción dun informe

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12	24	36
Traballo tutelado	6	18	24
Presentación	2	8	10
Seminario	7	7	14
Eventos científicos	1	2	3
Seminario	7	14	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	4	5
Exame de preguntas obxectivas	1	4	5
Traballo	1	4	5
Autoavaliación	3	6	9
Cartafol/dossier	3	15	18
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, problema a resolver, exercicio a realizar, proxecto a levar a cabo polo estudantado ou proposta dun caso de investigación-acción na práctica socioeducativa para reflexión e análise. Complétase coa resolución de determinados problemas de investigación-acción.
Traballo tutelado	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da asignatura para asesoramento/desenvolvemento de actividades da asignatura e do proceso de aprendizaxe. Normalmente versarán sobre casos de investigación-acción na práctica socioeducativa.

Presentación	Actividades nas que o alumnado, trala orientación do profesor, prepara e expón mediante diapositivas un proxecto de investigación-acción, os resultados da súa realización e a proposta do informe final.
Seminario	Entrevistas que o alumnado (equipos de traballo) mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da asignatura.
Eventos científicos	Debates realizados con profesionais da educación social en determinadas datas como pode ser o día da Educación Social sobre a investigación neste ámbito.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas e versarán sobre a divulgación dos resultados da investigación educativa. Farase uso de elementos informáticos na clase (armario de ordenadores portátiles).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Axuda personalizada e aos equipos nas entrevistas tutoriais
Seminario	Axuda aos equipos nas entrevistas tutoriais e na clase
Tests	**Description**
Exame de preguntas de desenvolvemento	Axuda ao alumnado sobre como formular e e respostar unha pregunta de desenvolvemento
Traballo	Axuda aos equipos nas entrevistas tutoriais e na clase
Exame de preguntas obxectivas	Axuda ao alumnado sobre como formular e e respostar probas obxectivas (tipo test).
Autoavaliación	Axuda para chegar a afondar nas causas do propio pensamento e aprendizaxes
Cartafol/dossier	Axuda para axudar a interpretar as propias aprendizaxes na materia ao longo do curso

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Lección maxistral	Exposicións e explicacións por parte da persoa docente que se realizan con respecto aos contidos da materia e tendo en conta as competencias da mesma, nas que se emprega a forma interrogativa para lograr a participación activa do alumnado.	10	A1 A2		D8
Traballo tutelado	Realización, conforme aos criterios de calidade establecidos, dos traballos tutelados que haberán de facerse en equipo de 2 ou 3 estudantes. Así mesmo tutélanse, aínda que vaian dentro doutro punto deste apartado,tanto os "traballos e proxectos" como o "cartafol ou dossier", avaliándose de acordo coa porcentaxe que se indica no seu respectivo lugar. Que ademais poderán presentarse e exporse, podendo supor iso ata un 10% máis, tal como se indíca no punto correspondente.	20		B1 B2 B4	C5 C7	D11
Presentación	Presentación, exposición e defensa do proxecto ou traballo tutelado realizado polo respectivo equipo de estudantes.	10			C2 C17	D4 D9 D14 D15 D20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame escrito sobre os contidos expostos en clase (de 4 preguntas elixir 2 e resolvelas nun tempo máximo 1 hora) atendendo ás competencias da materia.	20	A4 A5		C1 C2 C4 C5 C9 C10 C17	D1 D8 D9 D10 D12 D13 D15 D20
Exame de preguntas obxectivas	Responder a unha proba obxectiva de 30 items e tres alternativas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	20	A4 A5		C1 C2 C4 C5 C9 C10 C17	D1 D8 D9 D10 D12 D13

Traballo	Redactar un proxecto e a correspondente memoria-informe sobre un caso de investigación-acción en materia de Educación Social	10	B4 B5 B6 C2 C4 C7	D1 D4 D7 D8 D9 D12 D17 D20
Autoavaliación	Respostarse reflexivamente a preguntas de autocomprobación da adquisición do concepto, proceso e técnicas de recollida de datos da investigación-acción, así como da análise dos mesmos e validación de resultados obtidos.	5	C1 C5 C7	
Cartafol/dossier	Formado polo conxunto de actividades de aprendizaxe levadas a cabo por cada estudante e a reflexión sobre as mesmas, así como sobre a importancia que teñen na formación da persoa profesional da Educación Social.	5	C1 C5 C7	

Other comments on the Evaluation

Proba-exame:

Como pode verse trátase dun sistema de avaliación continua no que se fai unha proba-exame que terá un peso do 40% da cualificación final. Respecto diso debe precisarse que esta constará de duas partes:
a) Proba obxectiva (30 *items de 3 alternativas), puntuación entre 1 e 10. O seu peso é de 20%.
b) Proba con preguntas de resposta longa (a elixir 2 de 4 que se propoñan), puntuación entre 1 e 10. O seu peso é de 20%.

A cualificación da proba obxectiva farase mediante a aplicación da fórmula: P=NA - (NE:Na-1), donde: P = puntuación; NA = número de acertos; NE = número de erros; Na = número de alternativas

A puntuación da proba con preguntas de resposta longa farase conforme aos seguintes criterios: I) Estrutura correcta da resposta; II) Pertinencia e idoneidade de citas e datos; III) Precisión dos contidos expostos de modo que se indique adquisición, comprensión, integración e aplicación dos coñecementos da materia de forma crítica; IV) Achegas propias e orixinalidade; V) Evidencias en relación co "saber facer" vinculado ao deseño, realización e elaboración dun proxecto e/ou de informe de investigación-acción na práctica socioeducativa. Estes criterios, aínda que convenientemente adaptados, aplicaranse tamén na avaliación de traballos tutelados, proxectos presentados e outras actividades similares do alumnado.

Para aprobar a materia esíxese superar a proba-exame da mesma, é dicir, obter 5 puntos como mínimo en cada unha dos seus partes (proba obxectiva e preguntas de resposta longa). A nota final conterá, ademais, as puntuacións correspondentes ao resto das probas/metodoloxías realizadas na proporción correspondente a cada unha delas e a través das actividades levadas a cabo en clase e de forma autónoma polo alumnado. A puntuación final estará entre 1 e 10.

No caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda cunha porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos días e prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia a partir da participación activa na clase e traballo autónomo, deberán entregar todos os traballos (incluídos os tutelados) o día de realización de próbaa exame. A cualificación dos mesmos realizarase con idénticos criterios aos utilizados nos casos de traballos entregados nos prazos correspondentes, como se acaba de indicar nun parágrafo anterior.

2ª convocatoria(xullo):

Próbaa-exame de xullo constará de tres partes: a) Proba obxectiva de estrutura análoga á de xaneiro (final 1º cuadrimestre); b) Proba con preguntas de resposta longa; c) Entrega dos traballos correspondentes á avaliación de competencias non valorables a través dunha proba escrita nun tempo determinado. As tres partes realizaranse o día, hora e lugar sinalados na páxina web da Facultade. A puntuación do conxunto farase seguindo os mesmos criterios de xaneiro e realizarase nunha escala de 1 a 10, agora ben, para aprobar será necesario obter un mínimo de 5 puntos en cada unha das 3 partes.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Boggino, N. y Rosekrans, K., **Investigación-acción:reflexión crítica sobre la práctica educativa**, 1, Eduforma, 2007

Fernández Gutiérrez, A. M., **La intervención socioeducativa como proceso de investigación**, 1, Nau llivres, 2003

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa**, 1, Graó, 2003

Complementary Bibliography

Delgado, J.M. y Gutiérrez, J., **Métodos y técnicas cualitativas de investigación en las Ciencias Sociales**, 1, Síntesis, 1994

Pérez Serrano, G., **Modelos de Investigación Cualitativa en Educación Social y Animación Sociocultural**, 4, Narcea, 2004
Salazar, M.C, **La investigación-acción participativa. Inicios y desarrollos**, 1, Edit. Popular-OEI., 1992

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Metodoloxía de investigación socioeducativa/O05G130V01104
Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía do consumo e identidades culturais				
Subject	Socioloxía do consumo e identidades culturais			
Code	O05G130V01904			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language				
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Gómez Suárez, Águeda			
Lecturers	Gómez Suárez, Águeda			
E-mail	agueda@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/etnicsexualidad			
General description	ESta materia pretende acercar ao alumno a realidade da sociedade do onsumo actual e as identidades culturais presentes na cultura contemporánea, co fin de mostrar unha perspectiva que complemente a análise socioeducativa crítica da realidade social.			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D13	Autonomía na aprendizaxe
D15	Creatividade
D19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe	
Expected results from this subject	Training and Learning Results

1.Coñecer os supostos sociolóxicos que están na base dos procesos de intervención educativa (1) 2.Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o deesenvolvemento desarrollo de procesos socioeducativos (4) 3.Planificar e organizar proxectos e servizos culturais (11) 4.Deseñar, desenvolver e evaluar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural (13) 5.Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidaridade e empatía (18)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C7	D1 D3 D8 D10 D13 D15 D19

(x)Número que se corresponde coa competencia específica do Grado

2.Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento de procesos socioeducativos (4)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C7	
3.Planificar e organizar proxectos e servizos culturais (11)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C7	D1 D10 D13 D15 D20
4.Deseñar, desenvolver e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural (13)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6		D1 D13 D15
5.Ter capacidade para potenciar as relacións interpersonais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidaridade e empatía (18)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C7	D1 D15 D19 D20

Contidos

Topic	
BLOQUE I: INTRODUCCIÓN.	1.1.Introducción ao desenvolvemento histórico da sociedade de consumo. 1.2.Sociedade industrial. 1.3.Estado de Benestar. 1.4. Sociedades de consumo avanzado.
BLOQUE II: CONCEPTOS:	2.1. Cultura, sociedade e globalización. 2.2. Clase social, ideoloxía e consumo. 2.3.Necesidade e desexo. 2.4. Identidades colectivas e etnicidade. 2.5. Multiculturalidade, deritos humans e cidadanía.
BLOQUE III:CONTEXTOS:	3.1. O proceso de construcción do capitalismo español. 3.2.O consumo, un mecanismo simbólico de distinción 3.3.Estilos de vida e estructura social.
BLOQUE IV: TIPOLOGÍAS:	4.1.Teoría das ideoloxías. 4.2. Capital cultural. 4.3.Construcción das identidades culturais: alta cultura, cultura de masas, cultura popular, folclore, cultura virtual. 4.4.Culturas híbridas. 4.5.Hábitos de consumo. Socioloxía aplicada

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	2	15	17
Debate	17	40	57
Presentación	3	4	7
Lección maxistral	22	44	66
Traballo	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/a estudante desenvolverá exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do/a estudante.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/o un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto; Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo/a estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia na aula por parte da profesora
Traballo tutelado	Lectura de textos, comentarios e actividades prácticas autorizadas pola profesora dentro da aula.
Debate	Exposicións, discusión e comentarios orales sobre as temáticas tratadas na aula.
Presentación	Presentación de traballos empíricos, libros e comentarios de textos de forma grupal ou individual, por parte do alumnado ante os/as compañeiros/as e a profesora
Tests	**Description**
Traballo	Elaboración dun traballo grupal e/ou individual de carácer empírico tutorizado e orientado pola profesora.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Avaliación continua de traballos e actividades realizados na aula, a través da entrega dos traballos ou mediante a observación da participación na aula.	45	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C7 D3 A3 B3 D8 A4 B4 D10 A5 B5 D13 B6 D15 D19 D20
Debate	Debates e discusión ordenadas na aula en torno as temáticas tratadas durante o curso	5	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C7 D3 A3 B3 D8 A4 B4 D10 A5 B5 D13 B6 D15 D19 D20
Presentación	Exposición, na aula e ante os compañeiros/as, do traballo de investigación, e dos comentarios de textos dos cinco documentos científicos que se van a traballar na aula. Se valorará a sistematización da información, a claridade expositiva, o uso de TICs e a capacidade didáctica de trasmisión de contidos.	10	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C7 D3 A3 B3 D8 A4 B4 D10 A5 B5 D13 B6 D15 D19 D20
Traballo	Realización de dous exercicios: (1) Elaboración dun proxecto de investigación de análise dunha campaña publicitaria e do perfil sociolóxico do seu target (público obxectivo) e (2) Realización de cinco comentarios de texto (datos o autor, contexto da obra, resumen, ideas principais e comentario crítico persoal) sobre materiais científicos que se traballarán na aula ao longo do cuatrimestre. Nos dous casos terá que presentarse un traballo impreso e entregarse na data do examen.	40	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C7 D3 A3 B3 D8 A4 B4 D10 A5 B5 D13 B6 D15 D19 D20

Other comments on the Evaluation

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo "datas exames ".

Os alumnos no presenciais deberán examinarse na data oficial de examen a través dunha proba escrita de preguntas abertas sobre o temario da materia. Os alumnos que accedan aá segunda convocatoria poderán optar por realizar un traballo escrito que deberán entregar na data oficial de examen ou ben realizar unha proba escrita de preguntas abertas sobre o temario da materia.

A web da materia é https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/docencia/professor/

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alonso, L. E. y Conde, F., **Historia del consumo en España: una**, 1ª, Debate, 1994

GarcíaCanclini, N., **Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad**, 1ª, Grijalbo, 1990

Eco, U., **Apocalipticos e integrados ante una cultura de masas**, 2ª, Lumen, 1997

Arribas, L. (coord); De Lucas Mantilla, A.; Mañas Ramíres, B. Ortí Mata, M., **Sociología del consumo e investigación de mercados:una guía didáctica**, 1ª, UNED, 2013

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural/O05G130V01201

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G130V01302

IDENTIFYING DATA				
Group dynamics and community psychosocial intervention				
Subject	Group dynamics and community psychosocial intervention			
Code	O05G130V01905			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Barreiros de la Torre, Delmiro			
Lecturers	Barreiros de la Torre, Delmiro			
E-mail	dbarreiros@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	The subject intends to enter to the students of Social Education in the studio of the social problems from a perspective *psicosocial, as well as to the analysis and the intervention in the community, prevailing the active participation of the same and the *potenciación of the his resources. *Asimesmo It tries *contribuir to the enrichment of the his training *aportando concepts, theories and methodological tools to develop in the his *labor with/in groups, enlarging his perspective on them *conflictos *intra and *intergrupales and the possibilities to enter dynamics that contribute to the cooperation and the resolution *consensuada and mature of the problems of the community. It intends, in sum, showed the *potencialidades inherent to the life *grupal regarding the strategies *individualistas to the hour to promote the quality of life and the social welfare *d@*s citizen and boost his *labor how *mediadores or *facilitadores *sociales yielding the protagonism to the members of the community and promoting his participation in formal groups and/or informal.			

Competencies	
Code	
A2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.
A3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.
B1	Transmit, promote and develop the culture
B2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources
B3	Take part like social mediator, cultural and educational
B4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts
B5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects
B6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources
C1	To critically integrate the theoretical, philosophical, historical, sociological, psychological, pedagogical, cultural, political and legal foundations underpinning the processes of socio-educational intervention.
C2	To acquire skills for diagnosis and mediation in the prevention and resolution of conflicts in contexts of inequality and crises in socio-educational communities.
C4	To analyze and diagnose the complex reality underpinning the development of socio-educational processes.
C5	To know the fundamentals of the design and use of means, resources and strategies for socio-educational intervention and to introduce them in the different areas of socio-educational action.
C7	To master the appropriate methods and strategies of quantitative and qualitative research, and to be able to apply them to the relevant socio-educational contexts.
C9	To develop programs and projects in the family and school contexts.
C10	To develop programs and projects in the sphere of special education (minors, special education needs, health centers, addictive behavior, penal institutions, vulnerable persons and groups at risk of exclusion)
C11	To organize and manage cultural, environmental, leisure and spare time projects and services.
C14	To design, implement and assess programs of continuous education and education for adult and mature learners.
C15	To design, implement and assess programs for social and labor-market reintegration.
C17	To master the methodologies to promote social and cultural activities.
D1	Analysis and synthesis skills.
D4	Use of ICT in the relevant area of study and professional environment.
D7	Mastering of consultancy, promotion and guidance techniques and methodologies in education.
D8	Critical and self-critical skills.
D9	Ability to contact and communicate with experts from other areas in different contexts.
D10	Recognition of and respect for diversity and multiculturalism.
D11	Interpersonal skills.

D12	Ethical commitment.
D13	Independent-learning skills.
D14	Ability to adapt to new situations.
D15	Creativity.
D17	Entrepreneurship skills.
D18	Openness to lifelong learning.
D20	Striving for quality.

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
It integrates *críticamente the suppositions *psicosociais that are in the base of the processes of intervention *socioeducativa.	A2 A3	B4	C1	D1 D8 D12 D13 D18 D20
It knows the bases for it diagnose and the *mediación in the prevention and resolution of conflicts in conditions of inequality and crisis in communities *socioeducativas	A2	B3 B4	C2 C5	D1 D8 D12 D13 D20
It has a base to #analyze and diagnose the complex reality that substantiates the development of the processes *socioeducativos.	A2 A3	B4	C4 C5 C7	D1 D4 D12 D13 D20
It IS able of *asesorar in the manufacture, design, application and evaluation of plans, programs, projects and activities *socioeducativas in the context of the community.	A2	B5 B6	C5 C9 C10 C11 C14 C15	D7 D9 D10 D11 D13 D14 D15 D20
It knows the bases of the design and use of the half, resources and strategies stop the intervention *socioeducativa and incorporated in the different fields of action *socioeducativa	A2	B1 B5	C5	D1 D8
It IS able to handle with criterion methods and strategies of quantitative and qualitative investigation, and applied to the realities *socioeducativas	A2 A3	B4	C7	D1
It IS able to dominate methodologies of *dinamización social and cultural and boost structures and processes of participation and community action, applying programs and technical of intervention.	A2	B2	C11 C17	D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D17 D20

Contents

Topic	
*Introducción:	The dynamics of groups in the context of the community intervention
Level *grupal. Basic concepts	The origin *psicosocial of the dynamics of groups.Characteristics of the groups and types of groups. Stages in the *formacion of the groups. Functions of the groups. *Estructura *grupal: Affective, of *roles, of communication, The cohesion *grupal. The climate *grupal, the *entorno physical. The leadership. The *estructura of the task. It takes of decisions. Performance *grupal. Dynamics of groups: levels of analysis.
Dynamics of groups in Social Education	Techniques of presentation, knowledge, confidence and animation; techniques of communication; techniques of cooperation; techniques of takes of decisions and resolution of *conflictos; techniques of organisation and planning. Relations *intergrupos.
Intervention *psicosocial community (*I): theoretical bases	Conceptual bases of the intervention *psicosocial community. Community, feeling of community, *potenciación community (*empowerment), principle of emancipation, community change, welfare and quality of life. Theoretical models

Intervention *psicosocial community (II): methodological Bases	Methodological bases of the intervention *psicosocial community: evaluation of needs, resources and programs. Techniques of evaluation.
Intervention *psicosocial community (III) Planning	The intervention *psicosocial community how change scheduled. Levels of analysis and intervention. Planning of the intervention: strategic, tactical and operative. *Ambitos. The community Participation. Examples of programs and projects of community intervention.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Lecturing	20	35	55
Seminars	14	16	30
Mentored work	0	45	45
Presentation	1	10	11
Scientific events	1	0	1
Seminars	6	0	6
Objective questions exam	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	It takes initial of contact with the students to effects of: -Presentation of the subject and clarification of possible doubts to the respect. -Detection of knowledges and previous expectations in regard to the subject, interests and degree of motivation.
Lecturing	Exhibition of the contained of the subject by part of the teaching staff, as well as of the guidelines of the work to develop pole students. They Will devote the last session stop his exhibition.
Seminars	Activity *eminentemente geared practice to the acquisition of knowledges and instrumental skills in relation with the intervention *psicosocial community and the dynamics of groups.
Mentored work	The students, *preferiblemente in group, and, of not being possible this option, of individual way will elaborate a work centered in any of the aspects of the *temario or will realize a project of intervention with groups.
Presentation	Oral exhibition by part of the students, previous presentation written, of the works *tutelados carried out.
Scientific events	Conferences, talks or exhibition or well round tables, debates... Realized by any setting expert of prestige, that allow to deepen or supplement the contents of the subject.
Seminars	Interviews kept pole students with the teaching staff for *asesoramento and development of the activities of the subject and of the process of learning.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Introductory activities	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *titorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *titorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Lecturing	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *titorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *titorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Seminars	Seminars Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *titorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *titorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Mentored work	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *titorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *titorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.

Seminars	*Titoría In group Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *titorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *titorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminars	Assistance, participation and realization of the practical activities related with dynamics of groups and *iintervención community proposals put teaching staff.Maximum punctuation: until 1.5 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum 0.75 point in this *apartado to surpass the proof.	15	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C2 C4 C5 C7 C9 C10 C11 C14 C15 C17	D1 D4 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D20
Mentored work	Manufacture of projects of community intervention in the that contemplate the utilization of diverse dynamics of groups to the hour to design the activities. Maximum punctuation: until 2,5 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum the *mitade in this *apartado to surpass the proof.	25	A2 A3	B2 B4 B5	C2 C4 C5 C9 C10 C11 C14 C15 C17	D1 D4 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D20
Presentation	Exhibition of the works or projects of intervention realized. Maximum punctuation: until 1 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum 0.5 point in this *apartado to surpass the proof.	10	A2 A3		C17	D1 D4 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Objective questions exam	Realization of a *examen type test (questions with varied options of answer), that will include diverse questions cut of character opened incidentally, envelope the contents of the *temario. They Will discount the errors of the tarpaulins in the questions closed. Maximum punctuation: until 5 points of the final note. Point of cut to approve this *apartado of the subject: *respostar correctly to the *mitade of the questions.	50	A2 A3	B1 B4	C1 C17	D1 D13 D18 D20

Other comments on the Evaluation

REQUIREMENT TO PRESENT To The PROOFS OF EVALUATION: The students will owe to deliver his signs duly *cumprimentada in a maximum term of three weeks doing feature expressly the modality chosen, what involves to contact necessarily with the teaching staff to principles of course to communicate him his election and power be *convenientemente evaluated.CRITERIA OF EVALUATION: they Will apply two systems of evaluation taking how differential criterion to assistance or no to the kinds *presenciais and to the *titorías *grupais, since the planning of this process of teaching-learning demands the presence of the students especially in those related with the acquisition of competitions *procedementais and *actitudinais, what involves to do a tracking of the assistances by means of control. The one who without notifying it have

join assistance underneath of 70% will be considered to *tódolos effects
how no assistant, except cause duly justified.Note: the official examination of the 2º Period(*Cuatrimestre): see Board of Announcements or web of the Faculty .1) Modality *asistencial: The final note will come given by the sum of the punctuations
obtained us distinct *apartados specified in the upper picture, being
need to had surpassed each of them *ailladamente.2) Modality no *asistencial: The evaluation and the overrun of the

Sources of information

Basic Bibliography

Blanco, A., y Rodríguez, J, **Intervención psicosocial.**, Pearson., 2007

Fernández , I., **Psicología de la intervención comunitaria**, Desclée de Brower, 2012

Froufe, S., **Técnicas de grupo en la animación comunitaria.**, Amarú., 2005

Marín, M., Troyano, Y., **Trabajando con grupos: técnicas de intervención.**, Pirámide., 2011

Maya, I., García; M., y Santolaya , F. J., **Estrategias de intervención psicosocial: casos prácticos.**, Pirámide, 2011

Pérez, M.J., **Dinámica de grupos en formación de formadores: casos prácticos.**, Herder., 2011

Sánchez, A, **Manual de psicología comunitaria: un enfoque integrado.**, Pirámide, 2007

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Socio-educational intervention for social inclusion/O05G130V01405
Evaluation of socio-educational programs/O05G130V01901
Intervention in health and social education/O05G130V01902
Socio-educational intervention in childhood and adolescence in social risk situations/O05G130V01501

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Education: Teaching: Design and programming in the socio- educational field/O05G130V01202
Diagnosis and analysis of socio-educational needs/O05G130V01303
Mediation in situations of conflict and violence/O05G130V01502
Socio-cultural Animation Programs/O05G130V01503

Subjects that it is recommended to have taken before

Anthropology: Social and cultural anthropology/O05G130V01201
Psychology: Developmental psychology/O05G130V01102
Social Skills in social education/O05G130V01404
Psychology: Social psychology/O05G130V01301
Sociology: Sociology of education/O05G130V01302

IDENTIFYING DATA				
Educación ambiental para o desenvolvemento sostible				
Subject	Educación ambiental para o desenvolvemento sostible			
Code	O05G130V01906			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	Formación inicial dos futuros educadores sociais en educación ambiental para o desenvolvemento sostible			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás

C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
C20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
D2	Planificación e organización
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Capacidade de autoanalise critíco dos seus preconceptos, valores e hábitos en relación ao medio e á crise ambiental.	A1 A2 A4 A5	B2	C1 C3 C4	D3 D5 D6 D8 D10 D12
2. Capacidade de aplicar no seu desenvolvemento profesional unha visión complexa, dinámica e integrada dos elementos e procesos, biofísicos, socioculturais e económicos, que é preciso ter en conta para a construción dunha sociedade sustentable.	A2 A3 A4	B1 B2 B3	C1 C3 C19	D2 D5 D8 D12
3. Contribuír a desenvolver nos alumnos de Educacion social as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	A1	B1 B2		D5 D6 D8 D9 D12
3. Recoñecer e aplicar a Educación Ambiental como unha ferramenta social e comunitaria para o cultivo da cultura da sustentabilidade.	A1 A2	B1 B3 B4	C4 C5 C6 C8	D3 D8 D12 D13
5. Identificar os roles e os ámbitos profesionais específicos no campo da Educación Social orientados ao logro da sustentabilidade.	A2 A5	B2 B3 B4 B5 B6	C2 C6 C7 C8	
6. Coñecer técnicas, experiencias, recursos e infraestruturas para traballar a Educación Ambiental no ámbito non formal.	A4 A5	B1 B4 B6	C5 C17 C18	D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12

7. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, relacionados coa EA.	A1 A2 A3	B4 B5 B6	C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C20	D2 D4 D5 D8 D9 D13

Contidos	
Topic	
Introdución ao Medio ambiente	- Concepto de medio ambiente - Recursos naturais e tipos - Impacto ambiental - Interacción Sistema ecolóxico-sistema económico. - A crise ambiental - Diferentes alternativas ante a problemática ambiental - Desenvolvemento sustentable. - Índices de medida da sostenibilidade
Problemas medio ambientais do mundo actual	- A auga un bien escaso.. - O deterioro do medio litoral e marino. - Contaminación atmosfera. - A pérdida dos nosos bosques. - Contaminación solo. - Desequilibrios norte-sur. - Consumo desmesurado. - Superpoblación - A biodiversidade en España: un gran tesoro - O problema enerxético. - Os residuos
Concepto e fundamentos da Educación Ambiental	- Perspectiva histórica da Educación Ambiental. - Concepto e fundamentos. - Modalidades da Educación Ambiental: formal, non formal e informal. - Obxectivos, características e dificultades da E.A.
Técnicas e Recursos para a Educación Ambiental	- Libros de texto e manuais. - Trípticos. - Xogos de simulación - Itinerarios didácticos. - Talleres. - Software. - Equipamientos para traballar a Educación Ambiental (Aulas de Natureza, granxas-escola, centros de interpretación).
Actividades e xogos para a Educación Ambiental	- Actividades prácticas relacionadas ca auga. - Actividades prácticas relacionadas co solo. - Actividades prácticas relacionadas ca enerxía. - Actividades prácticas relacionadas cos residuos.
Deseño e elaboración de programas de Educación ambiental.	- Estructura dun programa de Educación Ambiental - Planíficación e deseño - Temporalización - Recollida de datos. - Adecuación o grupo receptor e a súa demanda. - Avaliación.
Introdución a avaliación de actividades, programas e recursos	- Tipos de Avaliación. - Revisión de diferentes programas de Educación Ambiental.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	10	33
Traballo tutelado	10	45	55
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	50	60
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración individual e en pequeno grupo de varios documentos nos que se reflictan as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.

Atención personalizada	
Methodologies	**Description**
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	30				
Presentación	Exposición de traballos por parte do alumnado	10	A4 A5	B5	C5 C6 C7 C8 C9 C10	D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D13
Traballo tutelado	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante proceso de formación. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C10 C11 C12 C14 C16 C17 C19	D3 D5 D6 D7 D12 D13

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C18 C19 C20	D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

Valorarase a adquisición de competencias da materia mediante os seguintes procedementos e criterios de avaliación e cualificación: . - Asimilación dos conceptos teórico-prácticos da materia.- Capacidade de utilizar os devanditos conceptos á hora de aplicalos en contextos específicos. - Dominio da linguaxe didáctico-científico, capacidade de argumentación e de razoamento lóxico, rigor e claridade argumentativa. - Claridade das exposicións, utilización dos recursos e elaboración do material didáctico axeitado. - Interese, iniciativa e participación do alumnado. - Capacidade de análise crítica de exemplificacións metodolóxicas, actividades e recursos propios da área. - Uso correcto da lingua, con especial atención á ortografía, sintaxe e redacción. - Uso axeitado das fontes de información e manexo correcto da bibliografía utilizada.
Os traballos presentados deben ser orixinais e mostrar claridade expositiva, estruturación e sistematización, coherencia interna, orixinalidade e creatividade, capacidade de crítica e autocrítica, capacidade de análise e síntese, e corrección ortográfica.
A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. A porcentaxe que se lle asigna a cada parte será como mostra no apartado anterior.
De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

CONVOCATORIA DE XULLO

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Para a data oficial de exames consultar a web da facultade http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php no espazo "datas exames 2018-2019"

AVALIACION PARA O ALUMNADO NON PRESENCIAL

A) PLAN DE TRABALLO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A CLASES TEÓRICAS (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 30% da nota final

Na plataforma TEMA, Sección Documentos iranse colgando sucesivamente os materiais e presentacións teóricas sobre as que versará o exame.

B) PLAN DE TRABALLO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A DINÁMICAS (MÉRCORES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Realización dos exercicios que se atopen na plataforma TEMA que se indiquen. Terán que facerse de forma individual, aínda que estean explicitados para traballo en grupo na aula.

C) PLAN DE TRABALLO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE AO LABORATORIO (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Deseño dun programa de intervención en E.A. Tedes que programar dúas sesións de 4 horas cada unha sobre unha problemática ambiental e destinatarios que vós consideredes, focalizando no deseño de actividades a realizar.

IMPORTANTE: A superación da materia supón aprobar o exame e a entrega das tarefas anteriormente descritas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cascón, P. e L. Martínez Ten, **En busca de los objetivos del Milenio 4 : un cuento, juegos y actividades para lograr un medio ambiente sostenible y un mundo solidario**, Editorial Catarata, 2007

Flor Perez, J.I., **Hablemos de medio ambiente : para conocer cómo funciona nuestro entorno y poder actuar**, Editorial Pearson, 2006

Granados Sánchez, J., **Manual de medio ambiente y sostenibilidad**, Editorial Dykinson, 2010

Kramer, F., **Manual práctico de educación ambiental. Técnicas de simulación, juegos y otros métodos educativos**, Ediciones Catarata, 2002

Sánchez Sánchez-Cañete, Francisco Javier, **Juegos y actividades de cultura ambiental y cambio climático**, Ediciones Mágina, 2008

Complementary Bibliography

Amador, L. V. y Esteban, M, **Desde la educación social a la educación ambiental. Hacía una intervención educativa socioambiental.**, 2011

Aznar, P. y Ull, M. A., **La responsabilidad por un mundo sostenible. Propuesta educativas a padres y profesores.**, Desclée De Brouwer., 2013

Granados Sánchez, J., **Manual de medio ambiente y sostenibilidad**, Editorial Dykinson, 2010

Heras, P, **Educación ambiental y materiales didácticos. Una visión del estado de la cuestión.**, Area, M. y otros (Coords.), Materiales y recursos, 2010

Melendro, M., Murga, M.A., y Cano, A. (Coords.), **IDEAS: Iniciativas de Educación Ambiental para la Sostenibilidad.**, Uned, 2011

MMA Ministerio de Medio Ambiente, **Guía de recursos para la educación ambiental. Materiales y equipamientos.**, CENEAM, 2010

Murga-Menoyo, M. A., **Desarrollo sostenible. Problemáticas, agentes y estrategias.**, UNED/McGraw Hill, 2013

Novo, M., **El Desarrollo Sostenible. Su dimensión ambiental y educativa.**, Ed. Pearson, Prentice Hall., 2007

Unesco, **Cómo construir un programa de educación ambiental.**, Los libros de la catarata., 1995

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

IDENTIFYING DATA				
Educación intercultural e para a paz				
Subject	Educación intercultural e para a paz			
Code	O05G130V01907			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Carrera Fernández, María Victoria			
Lecturers	Carrera Fernández, María Victoria			
E-mail	mavicarrera@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-social/titorias?ficha_profesor=216			
General description	A materia de Educación Intercultural e para a Paz oriéntase á promoción dos conceptos relativos á Paz e á Interculturalidade, na súa acepción positiva, no marco da Paradigma Sociocrítico da Educación; así como nos principais fitos históricos da Educación para a Paz, os compoñentes da disciplina e a Educación para a Cidadanía e a Convivencia no marco dos Dereitos Humanos, así como nas estratexias e recursos adecuados para a intervención. Así mesmo promove no alumnado a interiorización de valores de respecto e tolerancia en positivo, solidariedade e empatía. E capacítalle para recoñecer situacións de violencia non só directa, senón tamén estrutural e simbólica; así como desenvolver estratexias e programas de prevención da violencia e promoción da convivencia. Proxéctase en diversos campos profesionais: Intervención socioeducativa non formal, entre a que podería destacarse o lecer infantil e xuvenil; así como o marco da educación de persoas adultas; en centros e proxectos de integración de grupos en situacións de conflito social; ou en ONGs. Así como na intervención educativa formal nos centros educativos, servindo á vez de ponte ou conexión entre estes e a súa contorna, establecendo un diálogo entre escola e familia, e entre escola e outros axentes de educación non formal da contorna local e comunitaria. Contribuíndo, en definitiva, á formación dun pensamento crítico propio que oriente unha práctica profesional comprometida e democrática			

Competencias	
Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades

D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D12	Compromiso ético
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer e comprender os principais fitos históricos da Educación para a Paz.	A1 A3 A4	B4		D3 D12 D18
Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar programas de Educación Intercultural e para a Paz nos diferentes contextos socioeducativos.	A1 A2 A5	B2 B3 B4 B5 B6	C3 C10	D3 D12 D18
Promocionar a cultura de paz no ámbito socioeducativo, establecendo pontes de colaboración entre o ámbito escolar e a educación non formal e informal	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C3 C10 C19	D3 D12 D18
Valorar a diversidade en todas as súas manifestacións (étnica, racial, cultural, lingüística, sexual ou de xénero) e desenvolver unha capacidade crítica e empática, de compromiso ético cos colectivos en situación de desvantaxe social.	A2 A3	B1	C3 C10	D3 D12 D18
Coñecer o método socioafectivo, así como as diferentes técnicas e estratexias de Educación Intercultural e para a Paz,e ser capaz de poñelas en marcha nos diversos contextos socioeducativos.	A1 A2 A4 A5	B1 B3 B4 B5	C3 C10 C19	D3 D12 D18

Contidos

Topic	
Formulacións teóricas e metodolóxicas.	Aproximación teórica: Concepto de Paz e Interculturalidade. Outros conceptos chave (violencia, otredade, conflito e educación en valores). Cara a un concepto de Educación Intercultural e para a Paz no marco do Paradigma Sociocrítico. Aproximación histórica: Antecedentes (a contribución pedagóxica e o legado da non-violencia). O movemento de Educación para a Paz anterior á II Guerra Mundial. O movemento de Educación para a Paz entre as duas Guerras Mundiais. O movemento de Educación para a Paz despois da II Guerra Mundial (a creación da ONU e a UNESCO, o Movemento da Non-violencia e a achega da Investigación para a Paz). A Educación para a Paz na actualidade (labor actual da UNESCO, achegas dos foros sociais mundiais, movementos sociais, pacifistas e sociopedagóxicos).
Componentes.	Dereitos Humanos. Desarme. Desenvolvemento. Comprensión Internacional. Interculturalismo. Educación e resolución de conflictos. Educación non sexista.
A educación para a convivencia e a cidadanía.	Educación para a paz e democracia Educación para a paz e diversidade sexual, cultural e funcional. Fenómenos de otredade nos espacios socioeducativos. Educación para a convivencia en institucións de educación formal e non formal.
Recursos e estratexias de acción nos diversos ámbitos educativos.	Recursos e estratexias. O método socioafectivo. Experiencias de boas prácticas na nosa contorna.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	27	45

Seminario	8	32	40
Traballo tutelado	5	20	25
Traballo tutelado	4	8	12
Presentación	4.5	18	22.5
Actividades introdutorias	3.5	0	3.5
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e expresión escrita.
Traballo tutelado	Traballos realizados na aula como complemento ás sesións teóricas e prácticas. Preferiblemente de carácter grupal e co obxectivo de facer mais significativos os contidos de aprendizaxe.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto.Pódese levar a cabo individual ou grupalmente.
Actividades introdutorias	Actividades de presentación da materia, análise de coñecementos previos, actitudes e intereses/expectativas en relación á materia.

Atención personalizada

Methodologies	**Description**
Traballo tutelado	Titorizarase ao alumnado en horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade). Ademáis dedicaranse algúns tempos na clase para a organización e tutela dos traballos grupais.
Presentación	Titorizarase ao alumnado nos horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade)
Tests	**Description**
Exame de preguntas obxectivas	Titorizarase as dúbidas do alumnado nos horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade)

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	As conclusións dos seminarios serán recollidas cunha reflexión persoal sobre o tema tratado.	20	A1 A2 A3 A4	B4	C3	D3 D12 D18
Traballo tutelado	Son traballos en grupos pequenos, cunha supervisión constante por parte do profesor/a.	40		B4 B5	C3 C10	D3 D12
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C3 C10 C19	D3 D12 D18

Other comments on the Evaluation

Avaliación para alumnado asistente:

- Terá a consideración de asistente o alumnado que asista polo menos o 80% de a materia.- A avaliación será continua, comentando co alumnado a súa situación en cada momento.- Consistirá na realización dun diario de prácticas no que se recollerán as principais conclusións de cada un dos seminarios (20%), así como na realización dun traballo grupal tutelado (40%) e dun exame de preguntas obxectivas (40%).- Para superar a materia será preciso alcanzar polo menos o 50% de todos os apartados de a avaliación.

Avaliación para **alumnado non asistente:**

- Terá a consideración de non asistente o alumnado que non alcance o 80% de a asistencia á materia.- Para non asistentes,

proponse unha actividade semellante en aqueles apartados que non requiren presenza (traballos tutelados: 40%), mentres que o exame de preguntas obxectivas acumulará as demais porcentaxes (60%) ata chegar á posibilidade de nota máxima. **En ambos casos**, é necesario **alcanzar polo menos o 50% de cada apartado da avaliación.** De non ter superada a materia na convocatoria de xuño, as competencias non adquiridas serán evaluadas na convocatoria de xullo.
DATAS DE EXAMES: As indicadas e aprobadas como datas oficiais por a Facultade.
Consultar:http://educacion-ou.webs.uvigo.é/educacion-o/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cid, X.M., Carrera, M.V. & Díaz, C. (Coords.), **A Paz. Punto de (25) Encontro (s) de Educadores e Educadoras**, Andavira, 2012

Freire, P., **Pedagogía del oprimido**, Paz e Terra, 1970

Freire, P., **Pedagogía de la indignación**, Morata, 2001

Jares, X.R., **Educación para la paz. Su teoría y su práctica**, Popular, 2005

Monclús, A. & Sabán, C. (Coords.), **Educación para la paz. Enfoque actual y propuestas didácticas**, CEAC, 2008

Complementary Bibliography

Carrera, M.V., **Educando Queer: el educador/a social como agente de subversión de género en la escuela**, 2013

Ariño, A., **Estilos de aculturación y conciencia intercultural. En J. García Roca & J. Lacomba (Eds.), La inmigración en la sociedad española (pp. 245-266)**, Bellaterra, 2008

Camps, V., **Educar para la ciudadanía.**, Fundación ECOEM, 2007

Carrera, M.V., DePalma, R. & Lameiras, M., **Toward a more comprehensive understanding of bullying in school settings**, 2011

Carrera, M.V., Lameiras, M. & Rodríguez, Y, **Heteronormatividad, cultura y educación: un análisis a propósito de XXY**, 2013

Cid, X.M, Carrera, M.V., Diéguez, N. & Cid, A., **Educació per a la pau en la trajectòria freinetiana. Del seu discurs originari als actuals moviments de l escola moderna a la península Ibèrica**, 2017

Córdoba, D., Sáez, J. & Vidarte, P. (Coords.), **Teoría Queer: políticas bolleras, maricas, trans, mestizas**, 2ª ed., Egales, 2007

DePalma, R., & Atkinson, E. (Eds.), **Interrogating heteronormativity in primary schools: The work of the No Outsiders project.**, Trentham, 2009

Hicks, D., **Educación para la paz: cuestiones, principios y prácticas en el aula**, Morata, 1993

Priegue, D., **A escola en Galicia e os desafios do alumnado inmigrante: Avaliación dun programa para familias inmigrantes.**, 2008

Ribotta, A., **Educación en Derechos Humanos. La asignatura pendiente.**, Dykinson, 2006

Carrera, M.V., DePalma, R. & Lameiras, M., **Toward a more comprehensive understanding of bullying in school settings**, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Discapacidade e educación social/O05G130V01909
Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación ambiental para o desenvolvemento sostible/O05G130V01906
Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103
Xénero e educación social/O05G130V01305
Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

IDENTIFYING DATA				
Xerontoloxía e educación social				
Subject	Xerontoloxía e educación social			
Code	O05G130V01908			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Vázquez Vázquez, Miguel Ángel			
Lecturers	Failde Garrido, José María			
E-mail	mvazquezv@uvigo.es			
Web	http://http://193.146.32.240/tema1213/claroline/course/index.php			
General description				

Competencias	
Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e evaluar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe
D14	Adaptación a situacións novas
D15	Creatividade
D17	Iniciativa e espírito emprendedor

D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecemento dos contextos de traballo e as necesidades nos eidos concretos comunitarios e especializados da Intervención Profesional do Educador en Xerontoloxía.	A3 A4	B2 B4 B5	C5 C14	D13 D15 D17
Comprensión do proceso de avellentamento fisioloxico e os Síndromes Xeriátricos que condicionan a vellez con enfermidade.	A2 A3 A4	B3 B5 B6	C1 C10 C15	D1 D7
Detectar os mitos, estereotipos e as respostas sociais ante a vellez e os valores propios das personas de idade avanzada, e promover a atención centrada na persoa.	A3 A4	B1 B3 B4 B5	C4	D8
Capacidade para a recoñecer as limitacions funcionais no proceso de avellentamento normal.	A3 A4	B1 B4 B5	C1 C2 C7	D10
Utilización de ferramentas e técnicas de Valoración Xerontolóxica especializadadas para o desenvolvemento de Programas Individualizados de atención e a realización de informes xerontolóxicos.	A2 A3 A4	B3 B4 B5	C4	D1 D7 D9
Manexo dos recursos e ferramentas para desenvolver Programas de Intervención Xeragóxica para Persoas Maiores, Cuidadores e para os Centros de Atención Xeriátrica.	A4 A5	B2 B3 B5 B6	C2 C5 C9 C10 C11 C14 C17	D11 D17
Entrenamento en técnicas e habilidades específicas para o desenvolvemento da prevención do avellentamento e a promoción do Avellentamento Activo e a mellora da vida n vellez (empowerment xerontoloxico), coa práctica da Intervención Xeragóxica.	A2 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C2 C7 C9 C14 C17	D7 D10 D11
Adquirir técnicas de intervención preventiva para a dependencia xeriátrica e a adaptación de contextos de vida para as personas maiores en situación de dependencia	A2 A4	B1 B2 B3 B5	C2 C11 C14	D4 D7 D12 D20
Manexo dos recursos de Comunicación e Intervención Xeraxógica eficaz con Personas Maiores con síndromes asociados, Cuidadores profesionales e/ou familiares e sociedade.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C2 C4 C9 C14 C17	D4 D7 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D17 D18 D20
Coñecemento sobre estratexias de intervención xeragóxica ante o enfermar, a morte e o duelo para Personas Maiores, Profesionais e familiares.	A2 A4	B3 B4 B5	C1 C5 C7 C9 C11 C14	D9 D11 D12 D14

Contidos

Topic	
1.Necesidades, demandas e recursos de Atención en Xerontoloxía Social. ¿Que é a Xeragoxía e cal é a utilidade na sociedade do XXI?	1.1 Conceptos en Xeriatría e en Xerontoloxía. Xeragoxía ou Xerontagoxía. 1.2 Demografía sociosanitaria xeriátrica 1.3 Situación xeriátrica das persoas Maiores en España e en Galicia. 1.4 Realidades xeriatricas: O desdebuxo da vellez en Galicia. Mitos e estereotipos xerontolóxicos na néboa.

2. Intervención Xerontolóxica: Programas e experiencias: ¿Intervención ou Apoio?	2.1 Guías para o desenvolvemento de Programas de Intervención ou de Apoio. 2.2 Deseño dun programa Xeragóxico: propostas 2.3 Elaboración de Informes de resultados. 2.4 Presentación ou ppt do Programa deseñado de apoio as Persoas Maiores
3.Dependencia e Vellez: Síndromes xeriátricos. Intervención xeragóxica. A Maioría independente e o benestar na vellez: técnicas e habilidades de analise e apoio.	3.1 Concepto de síndrome xerontoloxico 3.2 Grandes síndrome en xeriatría 3.3 O Sindrome demencial senil: no DSM-% Trastorno neurocognitivo.
4. Estratexias e Técnicas de valoración xerontolóxica, Escalas, test e ferramentas de avalaición. "Avaliar para intervir, durante e despois" Primeiro avaliación, despois apoio organizado.	4.1 Casos practicos. Obradoiro 4.2 Traballo de campo
5. A Planificacion da atención especializada.Guías para o desenvolvemento de Programas de intervención.Elaboración de Informes de resultados	5.1 Deseño práctico dun programa Xeragóxico posibilista nun contorno real 5.2 Elaboración de Informes de discusión e resultados ou de posibles resultados da intervencion ou apoio as persoas Maiores.
6.Técnicas de traballo xeriátrico e de Comunicacion en xerontoloxía	6.1 Sindromes sensoriais e especificidades en comunicacion con persoas maiores 6.2 Comunicación en situacions patoloxicas. 6.3 Comunicacion na terminalidade

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	5	6
Lección maxistral	22.5	12.5	35
Saídas de estudo	1	14	15
Traballo tutelado	10	40	50
Resolución de problemas	1	10	11
Foros de discusión	2	1	3
Seminario	4.5	7.5	12
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6
Traballo	1	5	6
Estudo de casos	1	5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Sesion de presentacion da materia, dos recursos bibliograficos, informacion web, contidos e sistemas de avaliacion.
Lección maxistral	Exposicions participativas mediante presentacions de Temas Teóricos e Prácticos, seminarios e propostas de exercicios de consolidación de competencias a desenvolver polo Alumnado
Saídas de estudo	Visitas Técnicas a diferentes Centros; servicios e Programas de Atención Xerontoloxica públicos e Privados, con sesions de avaliacion posterior
Traballo tutelado	Revisions tematicas e presentacion de traballos feitos polo alumnado, baixo a tutela do Profesor
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e se realizan exercicios da avaliacion de coñecementos
Foros de discusión	Actividade individual na que se debaten de xeito virtual diferentes propostas de analise e intervencion xerontoloxica
Seminario	Actividades encamiñadas a profundizar naqueles aspectos mais relevantes ou tematicas especificas de interese para o Alumnado

Atención personalizada

Methodologies	**Description**
Actividades introdutorias	Analise do Programa da materia, das necesidades do Grupo de alumnado,da realidade xeriatrica da vellez en Galicia, España e Europa. Busca de recursos na rede, avaliacion documental e bibliográfica.
Seminario	Titorización individualizada e grupal para traballos de campo e traballos de analise
Traballo tutelado	Realizacion de alomenos duas titorias individuales por Alumno/a
Resolución de problemas	Atención mediante mail o telefono e en despacho para analise de Programa, traballos ou exames

Foros de discusión	Opcional. Apoio mediante foros en plataforma docente
Tests	**Description**
Traballo	Atencion personal e grupal para apoio do Programa de Intervencion ou Apoio a realizar.
Estudo de casos	Titorizacion individual para exerccios de analise de caso ou contexto

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Saídas de estudo	Faranse Visitas Tecnicas tuteladas a centros e Programas de Atencion a Maiores, con Informes ralizados polo Alumnado	10	A3	B3 B4	C1 C4	D1 D8 D9 D10 D11 D12 D14
Traballo tutelado	O Alumnado, de xeito individual e ocasionalmente grupal fará revisions e presentacions de Temas e Proxectos relacionados coas accions de Apoio as Persoas Maiores, as suas familias, os coidadores e a Sociedade. Elaborar un Proxecto de Intervención Xeragóxica nun contexto real e de desenvolvemento posible.	50	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6		D1 D4 D7 D15 D17 D18 D20
Resolución de problemas	Proba teorica mediante cuestionarios tipo test e pregunta curta sobre competencias de saber, saber facer e saber estar	3	A2 A3	B4	C1 C2 C4 C5 C7 C9 C10 C11 C14 C15 C17	
Foros de discusión	Propoñense Temas para a discusion grupal na plataforma TEMA	2	A4 A5	B1	C1 C2 C5 C7 C15	D1 D4 D8 D13 D17 D18 D20
Seminario	Nos Seminarios, cada Alumno/a realizará unha revision sobre os coñecementos actuais nos Temas propostos	5	A3	B4		D1 D4 D8 D13 D18
Exame de preguntas obxectivas	Valorar os resultados da aprendizaxe do alumno en relación aos obxectivos propostos para Alumnado NON presencial	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C5 C7 C9 C10 C11 C14 C15 C17	D1 D7 D8 D10 D11 D13 D17 D20

Other comments on the Evaluation

O Alumnado non presencial debera facer todolos Traballos Tutelados, a Visita Tecnica e a realizacion da proba test e preguntas curtas de coñecemento teórico e práctico.O alumnado non presencial será avaliado cos mesmos criterios co alumnado non presencial.

Asi mesmo os alumnos que non demostren acadar as competencias basicas da materia na convocatoria de xuño, teraen dereito a realizar a convocatoria de Xullo. Nembergantes, as competencias xa acadadas na avaliacion de Xuño poderanse conservar como superadas para a convocatoria de Xullo.

DATA EXAMES: A sinalada e aprobada como na data oficial pola Facultade.
Consultar: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bermejo, L., **Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores. Guía de buenas prácticas**, Editorial Médica Panamericana, 2010

Bermejo, L., **Gerontología educativa. Cómo diseñar proyectos educativos con personas mayores**, Editorial Médica Panamericana, 2005

Castañeda García, P., **Vejez, dependencia y salud. Guía práctica de gerontología.**, Pirámide, 2009

Gil Gregorio, P (Coord), **Manual de buena practica en cuidados a las personas Mayores**, Sociedad española de geriatria y gerontologia, 2013

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Programas de educación social na terceira idade/O05G130V01911

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404
Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902
Discapacidade e educación social/O05G130V01909

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación e animación sociolaboral/O05G130V01701

Other comments

O incremento de persoas maiores en España, e especialmente en Galicia fai precisa a formación de novos profesionais para traballar en Equipo, capaces de avaliar situacions específicas.
A xeración de postos de traballo neste sector de atención xerontolóxica constitúe un reto docente e de formación continuada para os profesionais.
A xerontoloxía é unha materia de presente e futuro de necesidade imperante na que a aXeragoxía ou educacion xerontoloxica ten un espazo de emprego e actividade progresiva, tanto nos Centros de Atencion a Persoas Maiores como na Comunidade.